



STRATEGIJA RAZVOJA

OPĆINE GORNJI VAKUF – USKOPLJE

2010.-2015.



STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE GORNJI VAKUF – USKOPLJE 2010.-2015.

Gornji Vakuf – Uskoplje, 2010.

Urednik
Sead Čaušević

Izdavač
Općina Gornji Vakuf - Uskoplje

Lektor
Nedžad Milanović

Fotografije
Bajro Ljubunčić

Dizajn i tehnička priprema
www.FLASHteam.biz

Štampa
Studio VAG Donji Vakuf

Tiraž
600

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

338.2(497.6Gornji Vakuf-Uskoplje)"2010/2015"

STRATEGIJA razvoja Općine Gornji Vakuf-Uskoplje 2010.-2015. /
[urednik Sead Čaušević; fotografije Bajro Ljubunčić].
- Gornji Vakuf-Uskoplje: Općina, 2010.
- 82 str.: ilustr.; 30 cm

Tekst na bos. jeziku. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst.

ISBN 978-9958-879-00-5
COBISS.BH-ID 18315270

STRATEGIJU RAZVOJA OPĆINE GORNJI VAKUF - USKOPLJE ZA PERIOD
2010.-2015. GODINE JE URADILA RADNA GRUPA ZA IZRADU STRATEGIJE

1. Sead Čaušević, prof. predsjednik Radne grupe
2. Omer Ljubunčić, dipl. ecc. koordinator Radne grupe
3. Senad Prijić, dipl. ing. maš. član Radne grupe
4. Nikola Milić, prof. član Radne grupe
5. Senada Ljubunčić, dipl. prav. član Radne grupe
6. Brane Matijanić, dipl. prav. član Radne grupe
7. Suad Šišić, dipl. ing. met. član Radne grupe
8. Branko Šain, dipl. ing. građ. član Radne grupe
9. Enes Čemer, dipl. soc. član Radne grupe
10. Jozo Jurina, prof. član Radne grupe
11. Ivo Juričević, dipl. soc. član Radne grupe
12. Marijan Šekerija, dipl. ecc. član Radne grupe
13. Miroslav Stojanović, dipl. ing. poljop. član Radne grupe
14. Ejub Zukić, spec. dr. med. član Radne grupe
15. Reuf Ajanović, dipl. ecc. član Radne grupe
16. Enes Kurbegović, dipl. ing. poljop. član Radne grupe
17. Igor Blažević, dipl. ecc. član Radne grupe

U saradnji sa: - REZ Agencijom Zenica – Aladin Ormanović, dipl. prav.
- OSCE Travnik – Mladen Marijanac, dipl. ecc.

SADRŽAJ

UVOD.....	3
A. SOCIOEKONOMSKA ANALIZA OPĆINE	7
1. GEOGRAFIJA I TOPOGRAFIJA.....	7
1.1 Prostor, veličina, planine, rijeke i jezera.....	7
1.2 Klima.....	8
1.3 Putna infrastruktura.....	8
1.4 Geostrateški položaj općine.....	10
2. PRIRODNO BOGATSTVO.....	12
2.1 Mineralna bogatstva	12
2.2 Obradivo zemljište i šume	12
2.3 Stanje zaštite okoliša	14
3. STANOVNIŠTVO I DEMOGRAFIJA	15
3.1 Broj stanovnika u općini	15
3.2 Natalitet / mortalitet; kretanja od 1997. do 2007.....	16
3.3 Starosna struktura.....	18
4. LJUDSKI RESURSI I TRŽIŠTE RADA	19
4.1 Nezaposlenost po kvalifikacijskoj strukturi.....	19
4.2 Nezaposlenost po spolnoj strukturi	20
4.3 Nezaposlenost po godinama starosti	20
4.4 Zaposlenost i plaće.....	21
5. INFRASTRUKTURA.....	22
5.1 Školstvo	22
5.2 Sport.....	24
5.3 Kultura.....	25
5.4 Zdravstvo.....	26
5.5 Socijalna zaštita.....	26
5.6 Telekomunikacije / fiksna telefonija.....	27
5.7 Energetski sektor.....	27
5.8 Javne i komunalne usluge.....	28
5.9 Vodovodna mreža	28
5.10 Kanalizaciona mreža	28
5.11 Ratom oštećeni objekti	29
5.12 Poslovna infrastruktura.....	29
5.13 Finansijske institucije.....	32
5.14 Prostorni plan općine Gornji Vakuf-Uskoplje	32
6. EKONOMIJA OPĆINE	33
6.1 Privreda	33
6.2 Poljoprivreda	35
6.2.1 Prinos žita	36
6.2.2 Prinosi povrća važnijih kultura	36
6.2.3 Brojno stanje stoke, peradi, pčela.....	37
6.2.4 Organska proizvodnja.....	37
6.2.5 Kapaciteti u poljoprivrednoj proizvodnji	38
6.3 Turizam.....	38

6.4	Bruto društveni proizvod (BDP)	40
B.	RAZVOJNA VIZIJA OPĆINE.....	41
1.	SWOT analiza	41
2.	Vizija i strateški pravci.....	43
2.1	Vizija.....	43
2.2	Strateški pravci	43
2.2.1	Strateški pravac 1: Pобоljšanje ekonomskog razvoja	43
2.2.2	Strateški pravac 2: Razvoj infrastrukture	44
2.2.3	Strateški pravac 3: Zaštita okoliša i životne sredine	45
2.2.4	Strateški pravac 4: Unapređenje ljudskih resursa	45
2.2.5	Strateški pravac 5: Razvoj sporta i kulture te unapređenje zdravstvene i socijalne zaštite	46
2.2.6	Strateški pravac 6: Uspostava efikasne i otvorene lokalne administracije	46
C.	AKCIONI PLAN ZA 2011. GODINU	47
1.	Lista programa i projekata	47
2.	Projektne ideje.....	50

UVOD

U poratnom periodu općinska uprava općine Gornji Vakuf-Uskoplje uspostavljena je Odlukom Visokog predstavnika br. 114 od 15.09.2001. godine, a shodno odredbama Ustava Federacije BiH, Ustava Srednjobosanskog kantona, Zakona o osnovama lokalne samouprave u Federaciji BiH, Zakona o lokalnoj samoupravi Srednjobosanskog kantona. Po donošenju Odluke Visokog predstavnika 01.10.2001. godine održana je sjednica Općinskog vijeća na kojoj je prihvaćeno sve iz odluke Visokog predstavnika. Danas je uprava općine Gornji Vakuf-Uskoplje ustrojena shodno odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH, Zakona o organizaciji uprave u Federaciji BiH, Zakona o državnoj službi Federaciji BiH, Zakona o namještenicima u organima državne službe u Federaciji BiH i drugim provedenim aktima. Prema navedenim pravnim aktima općina je jedinica lokalne samouprave čiji su organi, Općinsko vijeće kao predstavnički organ vlasti i Općinski načelnik, izvršno-upravni organ općine. Za vršenje upravnih, stručnih poslova i poslova lokalne samouprave iz okvira nadležnosti općine osnovane su službe za upravu, Odlukom Općinskog vijeća Gornji Vakuf-Uskoplje, a unutrašnja organizacija općinskih službi za upravu utvrđuju se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi za upravu koju donosi Općinski načelnik. Općinskim organom uprave i službama za upravu rukovodi Općinski načelnik, u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim Zakonom, Statutom općine i drugim propisima. U vršenju navedenih poslova Općinskom načelniku pomažu rukovodeći državni službenici.

Općinske službe općine Gornji Vakuf - Uskoplje za izvršavanje upravnih, stručnih i poslova lokalne samouprave su:

- Služba za privredu, finansije i stradalnike rata,
- Služba za civilnu zaštitu, stambeno-komunalne poslove, obnovu i zaštitu okoliša,
- Služba za opću upravu i društvene djelatnosti,
- Služba za imovinsko-pravne poslove i katastar,
- Služba za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje.

Poslove iz djelatnosti uprave u općinskim službama za upravu obavljaju službenici i namještenici.

Tabela 1: Struktura uposlenih u općini¹

Stručna sprema	Broj uposlenih	Do 10 god. rad. staža	10-20 god. rad. staža	20-30 god. rad. staža	Preko30 god. rad. staža
VSS	16	4	3	9	-
VŠS	12	1	1	6	4
SSS	18	1	5	8	4
VKV	-	-	-	-	-
KV	3	1	-	1	1
NK	2	-	-	2	-
Ukupno	51	7	9	26	9

¹ Podaci od općinske službe

Analizom podataka obrazovne strukture zaposlenih vidi se da u općini Gornji Vakuf - Uskoplje 14 uposlenih spada u kategoriju državnih službenika, a da svi ostali spadaju u kategoriju namještenika, osim općinskog načelnika i predsjednika općinskog vijeća koji spadaju u kategoriju izabраних званиčnika.

Javna uprava i građansko društvo

Kao prioritet razvoja u općini Gornji Vakuf-Uskoplje prepoznata je potreba unapređenja efikasnosti, odgovornosti i transparentnosti općinske uprave, kao i stvaranja pretpostavki za aktivnije sudjelovanje građana u javnim poslovima. S tim u vezi, naročito naglasak je stavljen na neophodnost poboljšanja upravljanja finansijskim i ljudskim resursima, kao i općinskom imovinom, a sve u cilju postizanja većeg kvaliteta usluge.

Značajnu prepreku transformaciji općinske uprave u moderan servis za građane predstavlja neodgovarajući prostor za rad općinske uprave (smještaj na dvije lokacije), nezadovoljavajuća materijalno-tehnička opremljenost, nepostojanje efikasnog INFO centra ili šalter sale po principu „sve na jednom mjestu“ i nedovoljna uspostavljena informatička uvezanost općinskiх službi, mada općinska uprava raspolaže instaliranim informacionim sistemom za internu razmjenu podataka «Lotus» i zasebne informacione sisteme za obradu podataka za matični ured, računovodstvo općine, katastar i geodetski operat. Postojeća organizacija općinskiх službi nije najoptimalnija, a struktura zaposlenih nije baš u skladu sa potrebama općinske uprave, te je u narednom periodu potrebno raditi na poboljšanju obrazovne strukture uposlenih kao i podizanje profesionalnosti i odgovornosti uposlenih na što je moguće veću razinu

Ograničena budžetska sredstva su rezultat niskog nivoa ekonomskih aktivnosti, postojeće poreske politike, ali i nedovoljne naplate izvornih prihoda općine. Nedostaci u upravljanju finansijskim resursima se ogledaju u nezadovoljavajućim mehanizmima kontrole na nivou službi i nedovoljne kontrole utroška budžetskih sredstava korisnika budžeta. Nisu jasno definirani kriteriji za dodjele budžetskih sredstava organizacijama građanskog društva, a politički i drugi uticaji na kreiranje budžetskih stavki su česti. Osim toga, nedostaje evidencija o općinskoj imovini (npr. zemljište u posjedu općine), što onemogućava djelotvorno upravljanje ovim resursima.

Pored nezadovoljavajuće tehničke opremljenosti općinske uprave, otežavajući faktor za unapređenje komunikacije između građana i lokalne vlasti su i nedovoljno razvijena svijest građana o vlastitim pravima i odgovornostima, mogućnostima informisanja, te načinima učešća u upravljanju javnim poslovima. Građani nisu dovoljno zainteresirani i svjesni uticaja kojeg mogu imati kao nosioci prava, a zbog nedovoljnog povjerenja u izabrane predstavnike vlasti smatraju da ne mogu značajno uticati na donošenje odluka. Stoga, postoji potreba za snažnijim angažmanom općinskiх vlasti na polju informiranja i podsticanja građana da budu aktivniji, kao i za unapređenjem saradnje i koordinacije s lokalnim medijima i organizacijama građanskog društva. Značajnu prednost predstavljaju postojeći mehanizmi komunikacije i sudjelovanja građana u procesu donošenja odluka (vodič za građane, razvijena mreža MZ, redovno štampanje Službenog glasnika općine, itd.). Postojeće mehanizme bi, ipak, trebalo unaprijediti i djelotvornije koristiti za dvosmjerni protok informacija. Evidentna je potreba za redovitim štampanjem vodiča za građane i periodičnog općinskog biltena koji bi pružao informacije o najbitnijim dešavanjima u općini. Sa stanovišta ljudskih prava, uočeno je da neke kategorije stanovništva nerijetko ostaju po strani javnog života, uključujući nezaposlene,

izbjegla i raseljena lica, povratnike, seosko stanovništvo, stare i iznemogle osobe, osobe s posebnim potrebama, mlade. Komisija za ravnopravnost spolova pruža mogućnost za promociju ravnopravnosti spolova u procesu upravljanja i donošenju odluka.

Organizacije građanskog društva mogu odigrati značajnu ulogu u razvijanju i održavanju kulture učestvovanju u javnom životu, a njihov uticaj je moguće ojačati kroz povezivanje i zajedničko djelovanje prema lokalnim institucijama vlasti. Do sada su određene organizacije građanskog društva napravile značajan iskorak i uspostavile partnerski odnos s lokalnim vlastima. Prepreku njihovom još aktivnijem djelovanju predstavljaju nedovoljno izgrađeni kapaciteti i nedostatak finansijskih sredstava. Ne postoje jasni kriteriji za finansiranje iz općinskog budžeta, prijedloga i projekata organizacije građanskog društva, što se naročito negativno odražava na organizacije koje zastupaju interese marginalnih kategorija. Nedovoljno je razvijeno građansko djelovanje, kao i sama promocija volonterizma i volonterskih akcija.



Uz navedene prepreke i prednosti, općina Gornji Vakuf-Uskoplje se suočava i sa nizom vanjskih prijetnji koje u određenoj mjeri usporavaju proces modernizacije javne uprave, a ogledaju se u nepostojanju zakona i drugih provedbenih akata za cjelovitu reformu javne uprave, neefikasnom poreskom sistemu i neefikasnom sudstvu, odnosno sporosti mehanizama i izvršavanja sudskih odluka. Ipak, značajne mogućnosti predstavljaju postojeći propisi o državnoj službi F BiH, reforma poreskog sistema (uvođenje PDV) i primjena Zakona o slobodi pristupa informacijama. Osim toga, unapređenju rada općinske uprave u Gornjem Vakufu-Uskoplju može donijeti i interes koji reformi općinske uprave trenutno poklanjaju međunarodne organizacije.

Dokument koji je pred vama predstavlja Strategiju razvoja općine Gornji Vakuf-Uskoplje za period 2010.-2015. koja je rađena u zadnjih 10 mjeseci u koordinaciji predstavnika općine, privrede i civilnog društva, i koja treba da odgovori na sve unaprijed navedene izazove i da unaprijedi život i rad u našoj općini te da stvori uslove za razvoj i dalji napredak. Nadam se da će Strategija poslužiti svima nama kao vodič pri planiranju i radu.

S poštovanjem,

Juni 2010. Gornji Vakuf - Uskoplje

Načelnik općine
Sead Čaušević, prof.

Gornji Vakuf-Uskoplje	
Grb	Položaj
	
Osnovne informacije	
Entitet	FBiH
Kanton	Srednjobosanski
Općina	Gornji Vakuf - Uskoplje
Stanovništvo	19.248 ² (Procjena juni 2009.)
Površina	402,7 km ²
Gustoća	48 stanovnika na km ²
Stopa nezaposlenosti u BiH	44.40%
Stopa nezaposlenosti u regiji Centralna BiH	51,70% ³
Stopa nezaposlenosti u općini	58,3% ⁴
Pozivni broj	(+387) 30
Poštanski broj	70240; 70280
Administracija	
Načelnik	Sead Čaušević
Predsjednik općinskog vijeća	Marinko Krajina
Web stranica:	www.gornjivakuf-uskoplje.ba

² Mjesečni statistički pregled F BiH 9/09/Monthly statistical review of the F B&H

³ Socioekonomska analiza regije Centralna BiH

⁴ Federalni zavod za zapošljavanje Bilten august 2009.

A. SOCIOEKONOMSKA ANALIZA OPĆINE

1. GEOGRAFIJA I TOPOGRAFIJA

1.1 Prostor, veličina, planine, rijeke i jezera⁵

Općina Gornji Vakuf - Uskoplje se nalazi u centralnom dijelu jugozapadne Bosne i Hercegovine, u gornjem toku rijeke Vrbas, a regionalno pripada Srednjobosanskom kantonu. Okružena je planinskim masivima, sa istoka i sjeveroistoka planina Vranica, a s juga i jugozapada Raduša. Rijeka Vrbas je izgradila usku dolinu dugu 27 km, a široku oko 2 km. Osim rijeke Vrbas još pet rijeka obilježavaju prostor općine, i to: Bistrička rika, Dobroška rika, Trnovača, Kruščica i Voljišnica. Površina općine je 402,7 km² (što predstavlja 12,7% teritorije Srednjobosanskog kantona), a nadmorska visina je 650 metara koliko iznosi u naseljenom mjestu Humac, do 2112 metara koliko iznosi najviši vrh Natkrstac na Vranici.

Tabela 2: Planine u općini

PLANINA	VISINA
Vranica (Natkrstac)	2.112
Raduša (Idovac)	1.956

Kao što je vidljivo iz tabele 2, općinu karakteriziraju dvije planine koje sa svojom visinom predstavljaju dva najveća vrha u regiji centralne BiH. Vranica je locirana između Gornjeg Vakufa – Uskoplja i Fojnice. Položaj i nadmorska visina ovih planina čine ih idealnim za razvoj zimskog i planinskog turizma. Velike površine pašnjaka sa navednom nadmorskom visinom čine dobru osnovu za razvoj stočarstva, odnosno proizvodnje zdrave hrane.

Tabela 3: Rijeke u općini

RIJEKA	KM (u općini)
Kruščica	3
Voljišnica	8
Trnovača	4
Bistrička rika	14
Vrbas	35
Dobroška rika	4

Sve rijeke u cjelosti pripadaju slivu rijeke Vrbasa, odnosno velikom Crnomorskom riječnom slivu.

⁵ Podaci od općinskih službi

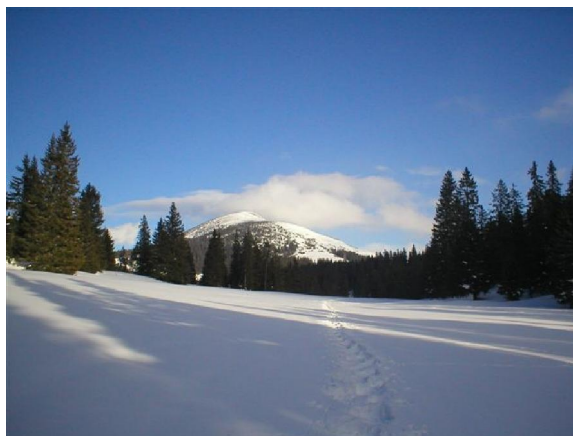
Tabela 4: Jezera u općini

JEZERO	km ²	PRIRODNA/VJEŠTAČKA
Ždrimačko	0,095	P
Pasje	0,05193	P
Pijavičko	0,003234	P

Sva tri navedena jezera su prirodna i nalaze se na lokalitetu naseljenog mjesta Ždrimci. Najveće je Ždrimačko jezero s prečnikom cca 100 m i dubinom koja je procijenjena da iznosi oko 20 metara. Kao i Ždrimačko jezero i ostala jezera su dubine do 20 metara i prečnika cca 70m odnosno 50m.



Slika 1: Ždrimačko jezero



Slika 2: Vranica

1.2 Klima

Klima Gornjeg Vakufa – Uskoplja je umjereno - kontinentalna sa karakterističnim izrazito hladnim i dugim zimama, te kratkim i toplim ljetima. U područjima sa većom nadmorskom visinom prelazi iz umjereno - kontinentalne u izrazito planinsku klimu sa dugotrajnim snježnim pokrivačem.

Ovakav geografski položaj i povoljna klima pogoduju razvoju poljoprivrede, naročito povrtlarstva, kao i turizma (planine Vranica i Raduša, Ždrimačko jezero, Ždrimački vodopad, Pijavičko jezero, Pasje jezero, rijeka Vrbas, Voljišnica, Trnovača, Bistrička rika i Kruščica). Planinski masivi Vranice i Raduše štite ovaj prostor od jakih vjetrova, a vodni sliv rijeke Vrbas koristi se za navodnjavanje u poljoprivrednoj proizvodnji. Rijeka Vrbas povremeno se izlijeva iz svog korita u mjeri koja ugrožava pojedine prostore ili naseljena mjesta u ovoj općini, tako da je općina u određenoj mjeri izložena velikim poplavama.

1.3 Putna infrastruktura⁶

Kroz općinu prolazi magistralni put M16.2, kojim je općina povezana sa značajnim putnim pravcem Zagreb – Banja Luka – Mostar – Dubrovnik. Polahko se završava i asfaltiranje regionalne prometnice R-439, kojim će Gornji Vakuf – Uskoplje biti povezan sa Novim

⁶ Podaci od općinske službe

Travnikom, odnosno sa centralnim dijelom Srednjobosanskog kantona. Ostalo je još 12 km da se ovaj pravac završi i dobije novu kategorizaciju (magistralni put). Od 2000. godine do danas, općina Gornji Vakuf-Uskoplje je uložila ogromna sredstva u rekonstrukciju (asfaltiranje) lokalnih i nekategorisanih puteva i gradskih ulica (sredstva donatora IFAD, OdRaz-Sarajevo, Federalnih Ministarstava, Vlade F BiH, Fonda za povratak BiH, sredstva Vlade Kantona SBK/KSB Travnik, Direkcije za puteve, vlastita sredstva općine Gornji Vakuf-Uskoplje i sredstva mještana naše općine) ukupne vrijednosti preko 3.000.000,00 KM pri čemu je rekonstruisano (asfaltirano) preko 50 km lokalnih i nekategorisanih puteva, te gradskih ulica. Jedina zamjerka bi se mogla pronaći u činjenici da su, zbog nedostatka potrebnih sredstava, lokalni putevi uglavnom rađeni sa jednom kolovoznom trakom širine u prosjeku 3,0 m, sa nedostatno potrebnom asfaltnom konstrukcijom koja u prosjeku nije deblja od 5,0 cm u zbijenom stanju, te isto tako zbog nedostatka potrebnih sredstava isti su loše ili nikako opremljeni vertikalnom i horizontalnom signalizacijom.

Lokalne i regionalne saobraćajnice, odnosno putna mreža na području općine Gornji Vakuf – Uskoplje, trenutno je dobro planirana i pokriva veliki dio općine s obzirom da je općina Gornji Vakuf - Uskoplje vrlo razučena, sa površinom od 402,7 km², pri čemu imamo 15 mjesnih zajednica kojima pripada 50 naselja koja su vrlo dobro povezana mrežom lokalnih puteva međusobno, u ukupnoj dužini od 202,7 km, od čega 94,6 km asfaltiranih saobraćajnica, a 108,1 km je pod tucanikom⁷. Iako se na području općine nalazi oko 220 km što gradskih, prigradskih i magistralnih cesta, vertikalna i horizontalna putna signalizacija, zbog nedostatka finansijskih sredstava, u veoma lošem je stanju. Zbog nepostojanja gradske obilaznice, kroz centar grada prolazi magistralna cesta M 16.2 (16 km) i križa se sa gradskim ulicama na tri mjesta. Niti na jednoj raskrsnici ne postoji semafor za regulaciju saobraćaja što dovodi do velikih gužvi i zakrčenja saobraćaja u užem centru općine i predstavlja veliku prijetnju po sigurnost građana općine. Mreža gradskih ulica na području grada Gornji Vakuf-Uskoplje je u jako lošem stanju, budući da se radi o dotrajaloj kolovoznoj konstrukciji koja iziskuje temeljitu i generalnu rekonstrukciju.

Općina Gornji Vakuf – Uskoplje je magistralnim putem M 16.2 Bugojno - Gornji Vakuf - Uskoplje – Prozor – Jablanica povezana sa sjeverozadnim (Livno, Banja Luka), odnosno jugoistočnim dijelom BiH (Mostar, Jadranska obala), dok je regionalnim putem R 439 Gornji Vakuf-Uskoplje - Novi Travnik općina Gornji Vakuf - Uskoplje povezana sa centralnom Bosnom.

Promjena kategorizacije regionalnog puta R 439 (15 km) u magistralni put bi dionicu Novi Travnik – Gornji Vakuf – Uskoplje stavio u nadležnost Direkcije za ceste Federacije BiH, čime bi se mogućnost finansiranja izgradnje i održavanja navedene dionice znatno poboljšao. Također, izgradnja brze ceste Lašva – Bugojno, autoceste 5C i neizgradnja i izostanak kategorizacije regionalnog puta R 439 u magistralni put, prijeti da općinu ostavi u jednoj vrsti prometne izolacije zbog preusmjeravanja saobraćaja na te dionice.

Udaljenost Općinskog centra do pojedinih čvorišta na cesti M 16.2 je do:

- Bugojno 18 km,
- Donji Vakuf 30 km,
- Jajce 63 km,
- Travnik 70 km,
- Zenica 106 km,
- Banja Luka 140 km,

⁷ Podaci od općinske službe

- Bosanske Gradiška 186 km,
- Okučani (autoput) 202 km,
- Jablanica 56 km,
- Mostar 102 km,
- Sarajevo 156 km.



Slika 3: Prikaz položaja općine u odnosu na veće centre u regiji

1.4 Gestrateški položaj općine

Prednost općine Gornji Vakuf-Uskoplje u pogledu geoprometnog položaja je to da smo mi tranzitno područje između Dalmacije i centralne Bosne. Gornji Vakuf - Uskoplje je smješten u gornjem toku rijeke Vrbas u Skopaljskoj dolini koja je duga 27 km, a široka samo 2 km. Gornji Vakuf - Uskoplje se nalazi na putnim pravcima Sarajevo – Novi Travnik-Gornji Vakuf-Uskoplje – Bugojno – Split ili Sarajevo – Novi Travnik – Gornji Vakuf - Uskoplje – Prozor - Rama – Split i Banja Luka – Bugojno- Gornji Vakuf-Uskoplje - Mostar. Udaljenost do Sarajeva je oko 150 km, do Mostara oko 100 km, do Banja Luke oko 140 km, do Splita oko 190 km. Okružen je planinama Vranicom sa istočne i Radušom sa zapadne strane. Leži na šest rijeka: Vrbasu, Bistričkoj rici, Trnovači, Kruščici, Voljišnici i Dobroškoj rici. Nadmorska visina općine je od 620 do 2112m. Općina zahvata površinu od 402,7 km². Općina Gornji Vakuf-Uskoplje prometno je povezana s Hercegovinom i južnim Jadranom (Mostar – Neum - Dubrovnik), zapadnim dijelovima BiH i srednjim Jadranom (Bugojno – Livno - Split), sjevernim dijelom BiH (D.Vakuf -Jajce - Banja Luka) i centralnim dijelom BiH (Bugojno – D.Vakuf -Travnik - Zenica - Sarajevo) jednim pravcem i drugim pravcem, regionalnim putem Gornji Vakuf - Uskoplje - Novi Travnik - Vitez. Ovakav gestrateški položaj općine je jedna od najbitnijih pogodnosti za njen razvoj. Smještena u središnjem dijelu BiH, te posmatrana u svjetlu komunikacija, može se zaključiti da općina ima odlične gestrateške predispozicije, jer se nalazi na prirodnom putu koji spaja kontinentalni dio Bosne i

Hercegovine sa njenim mediteranskim dijelom i Jadranskim morem. Direkcija za ceste Federacije Bosne i Hercegovine kontinuirano vrši mjerenja broja vozila na magistralnim cestama u Federaciji. Na M-16.2 mjerno mjesto Gornji Vakuf-Uskoplje zabilježeni su sljedeći podaci u ljetnom periodu:

Tabela 5: Broj vozila u ljetnom periodu⁸

Godina	Dnevni prosjek	Mjesečni prosjek
2006.	3.900	117.000
2007.	3.950	118.500
2008.	4.705	141.150
2009.	4.900	147.000

Kao što se vidi iz tabele, promet magistralnom cestom M-16.2 (Gornji Vakuf Uskoplje) se u zadnje tri godine povećao za 25% posto i predstavlja značajno veći broj vozila u prometu nego relacija Jajce - Donji Vakuf (3.839) i Donji Vakuf – Turbe (3.153). Činjenica je da se ne zna da li se povećanje prometa desilo zbog otvaranja dionice Novi Travnik-Bugojno i zbog toga se skratila putna relacija centralna Bosna – Hercegovina ili je došlo do povećanja broja vozila u prometu, ili je i jedno i drugo uticalo na to. Ovaj podatak daje nam nadu da, ako uzmemo u obzir činjenicu da od centralnog dijela BiH ima 280 km do Makarske rivijere vozeći preko Kupresa, 313 km vozeći preko Mostara, a samo 215 km ako bi se išlo preko N. Travnika i Gornjeg Vakufa-Uskoplja pa dalje Prozor – Tomislavgrad, izgradnja magistrale N. Travnika i Gornjeg Vakufa-Uskoplja dovela bi do još većeg povećanja prometa, čime bi se mogućnosti za tranzitni turizam povećala, uslužne djelatnosti uvećale, a razdaljina između Gornjeg Vakufa- Uskoplja i centralnog dijela BiH (Zenica i Sarajevo) bi se značajno smanjila za privredne djelatnosti (transport roba i usluga) sa 106 km i 156 km, koliko je sad preko Donjeg Vakufa, na 72 km i 132 km.

Tabela 6: Razdaljina od glavnih centara razvoja, aerodrom i luka

Udaljenost od	Udaljenost (km)
Aerodrom Beograd, Srbija	434
Aerodrom Sarajevo	150
Aerodrom Split, Hrvatska	190
Aerodrom Zagreb, Hrvatska	291
Banja Luka	141
GP Doljani	192
GP Izačić	226
Luka Bar, Crna Gora	440
Luka Koper, Slovenija	549
Luka Ploče, Hrvatska	184
Mostar	102
Sarajevo	156
Tuzla	255
Zenica	106

⁸ Direkcija za ceste FBiH

2. PRIRODNO BOGATSTVO⁹

2.1 Mineralna bogatstva

Tabela 7: Mineralna bogatstva

Minerali/Rude	Lokacija	Količina/tona
Lignit	Gračanica	10.657.000
Kvarcit	Gunjača (MZ Voljevac)	400.000
Gips	Bistrica	2.000.000
Granit	Vranica	Neispitano

Postojeće rezerve uglja na lokalitetu Gračanica - Humac, zalihe kvarcita na ležištu „Smrčevica“, te vrlo kvalitetna ruda gipsa u Bistrici, nalazišta ukrasnog granita na lokalitetima planine Vranice, predstavljaju značajan prirodni resurs općine. Međutim, stepen iskorištenja tih resursa, iz različitih razloga, nije na zadovoljavajućem nivou. To otvara mogućnosti za domaća i inozemna ulaganja u određene grane privrede. U zadnjih dvadeset godina na području općine nisu rađena istraživanja količina i kaliteta prirodnih bogatstava kao ni mogućnosti za njihovo iskorištavanje. Općina sa ograničenim prihodima nije imala mogućnosti da radi na ovom polju, a nadležne kantonalne i federalne institucije nisu do sada iskazivale zainteresovanost za ovu problematiku.



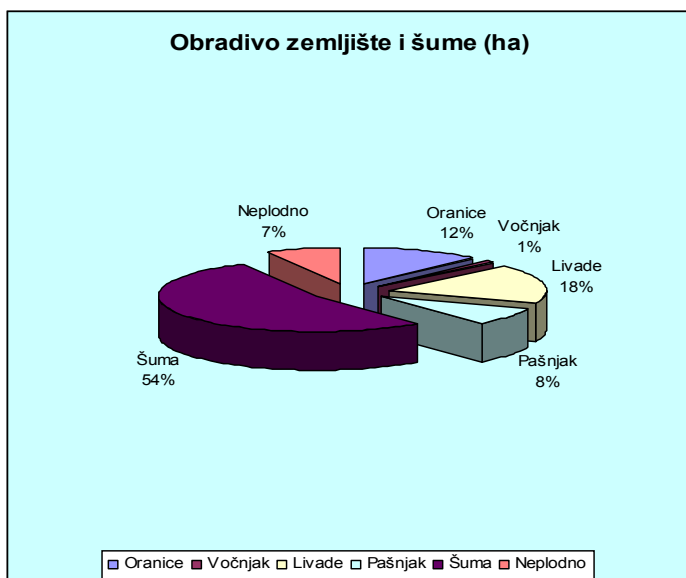
Slika 4: Rudnik "Gračanica"

2.2 Obradivo zemljište i šume

Tabela 8: Pregled obradivog zemljišta i šume

Obradiva zemlja (ha)				Šuma(ha)	Neplodno
Oranice	Voćnjak	Livade	Pašnjak		
4.900	350	7.192	3.200	21.547	3.000

⁹ Podaci od općinske službe



Slika 5: Grafički prikaz odnosa obradivog zemljišta i šuma

Poljoprivreda i stočarstvo također predstavljaju velike mogućnosti u razvoju i zapošljavanju na prostoru ove općine. Površina poljoprivrednog zemljišta od 15.642 hektara čini 39% od ukupne površine općine. Obradivo zemljište u općini kao najveće prirodno bogastvo postaje najmanje iskorišten resurs. Na području općine primjetan je nedostatak intenzivne poljoprivredne proizvodnje i prerađivačkih kapaciteta. Poljoprivrednici se većinom drže ustaljenih i tradicijskih pravila uzgoja povrća, te se ne orijentišu na tržišni način proizvodnje. U općini ne postoji objekat za prerađu i skladištenje poljoprivrednih proizvoda i plasman istih.¹⁰



Slika 6: Priprema oranice za sadnju kupusa



Slika 7: Polje kupusa

¹⁰ Vidjeti više u poglavlju 6.2. Poljoprivreda

2.3 Stanje zaštite okoliša

Općina Gornji Vakuf – Uskoplje spada u red općina sa dobro očuvanim okolišom. Obzirom da je naša općina veoma bogata vodama i drugim prirodnim ljepotama, stanje je zabrinjavajuće zbog velikog broja deponija uz sve vodotoke, saobraćajnice i druga mjesta koja bi trebala biti pravo prirodno bogatstvo naše općine, pa i države. Što se tiče stanja zagađenosti zraka na području naše općine tu je situacija nešto bolja, obzirom da nemamo velikih zagađivača zraka, tj. nema velikih ispuštanja štetnih materija u zrak, ipak pretpostavlja se da za kvalitet zraka u općini Gornji Vakuf - Uskoplje najveći problem predstavljaju emisije od saobraćaja, kao i razni dimni gasovi koji su prisutni u ljetnom periodu zbog paljenja deponije otpada. Treba naglasiti da su degradirane i značajne površine poljoprivrednog, šumskog i drugog zemljišta, što je u velikoj mjeri uzrokovalo narušavanje ekološkog sistema i njegovih vrijednosti. Zagađenje zemljišta je vrlo ozbiljan problem, kao i da bi posljedice mogle biti dugotrajnije, a otklanjanje duže u odnosu na zagađen zrak i vodu. Neophodno je pristupiti značajnijim akcijama ozelenjavanja degradiranih šumskih površina kao i zaustaviti prekomjernu sječu šuma, te rekultivaciji neobrađivog zemljišta u poljoprivredno zemljište. Općina Gornji Vakuf - Uskoplje posjeduje idealna prirodna bogastva, međutim naše rijeke, jezera, planine i šume trebaju zaštitu. Problemi deponiranja otpada, zaštite vodotokova, neselektivne sječe šuma, smanjivanja zelenih površina u gradu, nekulture življenja, nedovoljne zaštite i neiskoristivosti kulturno-povijesne i prirodne baštine, nepoštivanja postojećih ekoloških zakona, nedovoljna edukacija mladih i neuključenost u stvaranju ljepšeg i čistijeg okoliša, sve je to posljedica nepostojanja lokalnog akcijskog ekološkog plana i mehanizama za njegovo provođenje kroz aktivno uključivanje javnosti u plansko rješavanje okolišnih problema.



Slika 8: Čišćenje rijeke Vrbas

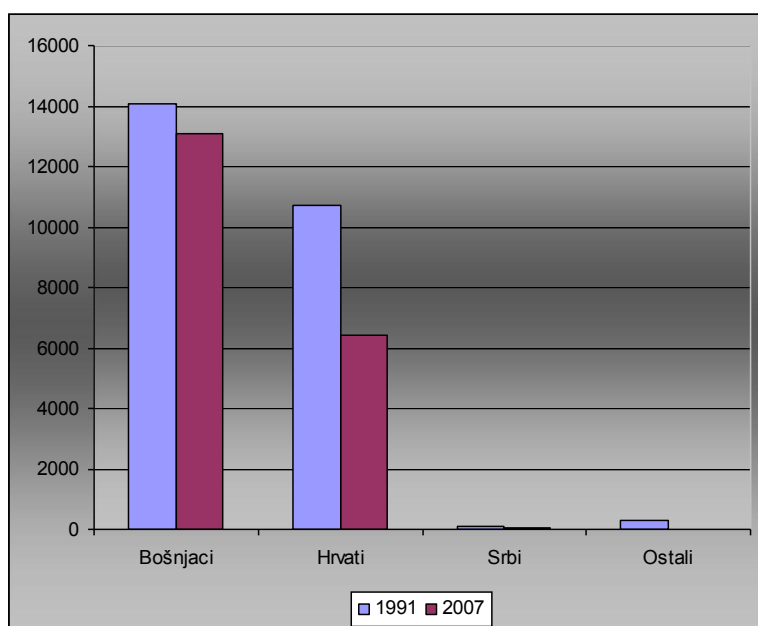
3. STANOVNIŠTVO I DEMOGRAFIJA

3.1 Broj stanovnika u općini¹¹

Prema popisu stanovništva iz 1991. godine u Gornjem Vakufu - Uskoplju je živio 25.181 stanovnik koji su naseljavali 50 naseljenih mjesta organiziranih u 15 mjesnih zajednica. Nažalost, neka od tih naseljenih mjesta su danas potpuno napuštena, a procjenjuje se da danas općina broji oko 19.513 stanovnika. U općini žive nacionalne grupacije: Bošnjaci, Hrvati i Srbi. Rat u BiH je rezultirao demografskim promjenama u odnosu na popis iz 1991. godine. Procijenjeni broj stanovnika općine za 2007. godinu je 19.513, što predstavlja 22,50% manje od broja stanovnika utvrđenog popisom iz 1991. godine.

Tabela 9: Broj stanovnika u općini

Godina	Ukupno	Bošnjaci	Hrvati	Srbi	Ostali
1991.	25.181	14.063	10.706	110	302
1998.	19.036	12.695	6.306	35	0
1999.	19.510	13.079	6.395	36	0
2000.	19.727	13.211	6.478	38	0
2001.	19.805	13.362	6.505	38	0
2002.	19.898	13.325	6.535	38	0
2003.	19.999	13.393	6.568	38	0
2004.	20.096	13.458	6.600	38	0
2005.	19.459	13.032	6.390	37	0
2006.	19.506	13.063	6.406	37	0
2007.	19.513	13.068	6.408	37	0



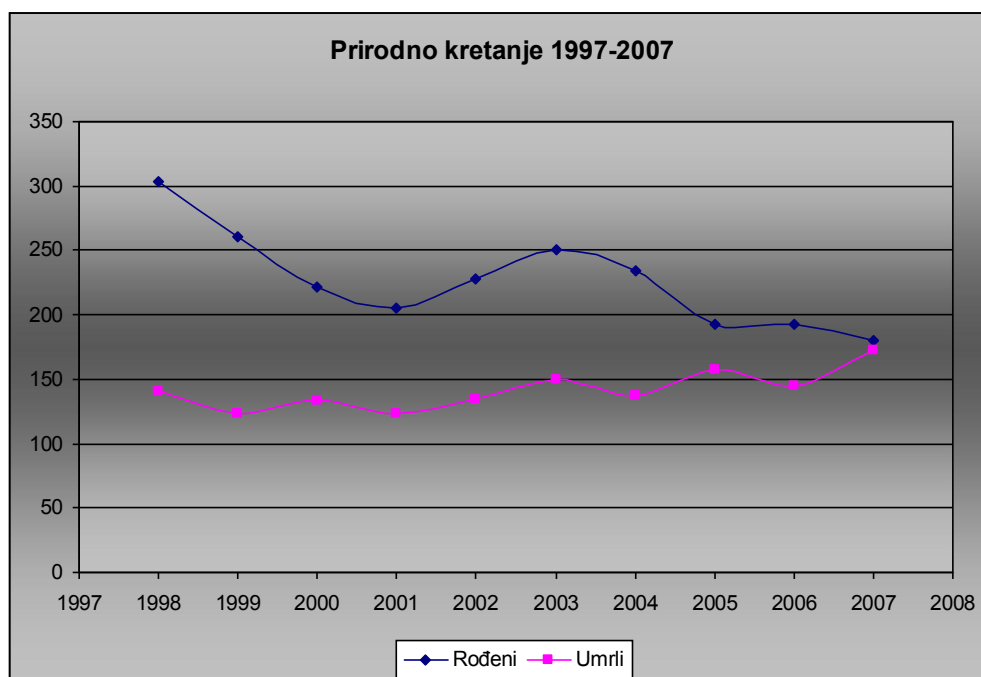
Slika 9: Grafički prikaz broja stanovnika po nacionalnoj pripadnosti

¹¹ Zavod za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine

3.2 Natalitet / mortalitet; kretanja od 1997. do 2007.¹²

Tabela 10: Prirodno kretanje

Godina	Ukupno rođeni	Muški rođeni	Ženski rođeni	Ukupno umrli	Muški umrli	Ženski umrli
1998.	303	174	129	141	72	69
1999.	260	137	123	123	74	49
2000.	222	105	117	134	79	55
2001.	205	94	111	124	78	46
2002.	228	109	119	135	70	65
2003.	251	126	125	150	87	63
2004.	234	125	109	137	65	72
2005.	193	109	84	157	74	83
2006.	192	94	98	145	81	64
2007.	180	92	88	173	90	83



Slika 10: Grafički prikaz prirodnog kretanja od 1997. do 2007.

Prema podacima Zavoda za statistiku FBiH, prirodni priraštaj u Gornjem Vakufu-Uskoplju posljednjih godina drastično opada zbog čega sve više prijeti bijela kuga, odnosno depopulacija stanovništva ili veći broj preminulih od živorođenih. Situacija još nije toliko alarmantna jer prirodni priraštaj još nije negativan, ali je blizu

Smanjenje broja stanovništva sa 20.096 u 2004. godini na 19.513 u 2007. godini, uz pozitivan priraštaj stanovnika do 2007 je znak postojanja migracije stanovništva iz općine. Ova migracija

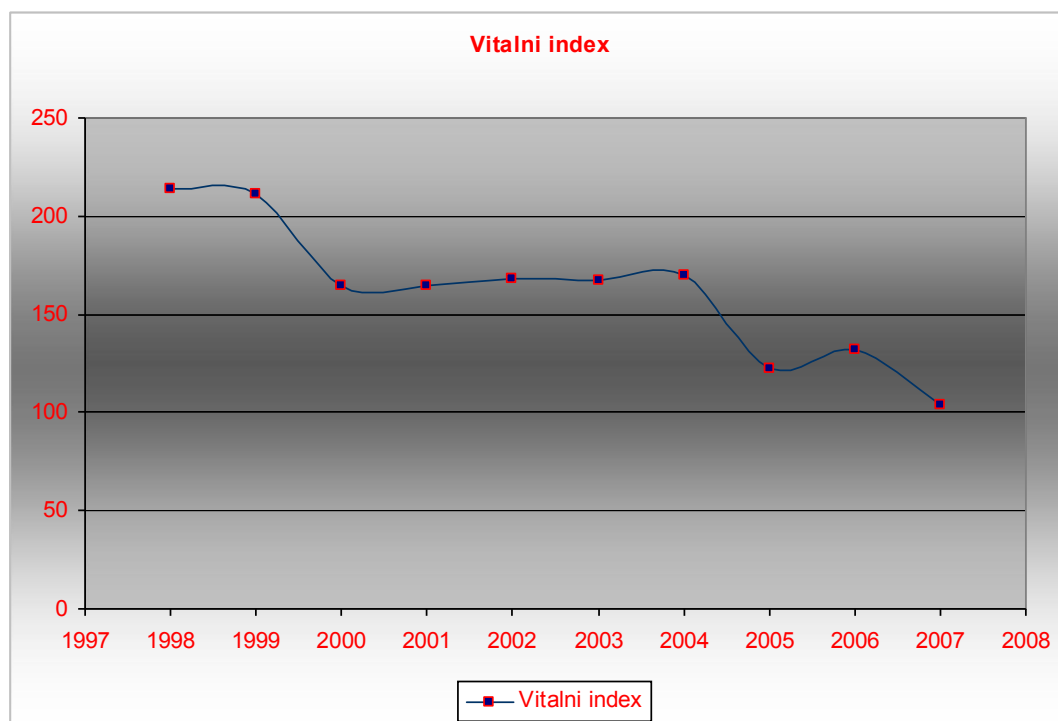
¹² Zavod za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine

je ekonomske prirode, odnosno njen uzrok je mogućnost zaposlenja u većim centrima i odlazak stanovništva iz općine u te centre. Ako imamo na umu da u većini slučajeva općinu napuštaju mladi ljudi, ovakav trend u budućnosti bi mogao dovesti do smanjenja broja radno sposobnog stanovništva.

Gornji Vakuf-Uskoplje: Godišnje stope¹³

Tabela 11: Priraštaj – godišnje stope

Godina	Broj stanovnika	Prirodno kretanje	Stopa nataliteta	Opća stopa mortaliteta	Vitalni index
1998.	19.036	162	15,92	7,41	214,89
1999.	19.510	137	13,33	6,30	211,38
2000.	19.727	88	11,25	6,79	165,67
2001.	19.805	81	10,35	6,26	165,32
2002.	19.898	93	11,46	6,78	168,89
2003.	19.999	101	12,55	7,50	167,33
2004.	20.096	97	11,64	6,82	170,80
2005.	19.459	36	9,92	8,07	122,93
2006.	19.506	47	9,84	7,43	132,41
2007.	19.513	7	9,22	8,87	104,05



Slika 11: Grafički prikaz priraštaja od 1998. do 2007.

¹³ Zavod za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine

3.3 Starosna struktura¹⁴

Tabela 12: Starosna struktura

Godina	Ukupno	0-14	0-14 (%)	15-64	15-64 (%)	65>	65> (%)
1998.	19.036	6.732	35,36	9.566	50,25	2.738	14,38
1999.	19.510	6.001	30,76	10.985	56,30	2.524	12,94
2000.	19.727	6.067	30,75	11.107	56,30	2.553	12,94
2001.	19.805	5.992	30,25	11.151	56,30	2.662	13,44
2002.	19.898	6.020	30,25	11.203	56,30	2.675	13,44
2003.	19.999	4.384	21,92	12.915	64,58	2.700	13,50
2004.	20.096	4.405	21,92	12.978	64,58	2.713	13,50
2005.	19.459	4.188	21,52	12.922	66,41	2.349	12,07
2006.	19.506	4.198	21,52	12.953	66,41	2.355	12,07
2007.	19.513	4.199	21,52	12.959	66,41	2.355	12,07

U devedesetim godinama dvadesetog stoljeća, s obzirom na relativno visok udio mladih predrane dobi (0-14 god.) od oko 35%, Gornji Vakuf-Uskoplja je pripadao tzv. *progresivnom biološkom tipu* starosne strukture stanovništva, čije je osnovno obilježje povećan pritisak na obrazovne (najprije osnovne, a kasnije i srednjoškolske i visokoškolske) institucije. Učešće mladih u 2003. godini palo je na 21,92%, i na taj način, prema navedenom pokazatelju, stanovništvo Gornjeg Vakufa-Uskoplja ušlo je u *regresivni tip* dobne strukture (udio mladih manji od 25%). Ovakva struktura nije povoljna sa aspekta potreba i buduće reprodukcije stanovništva. Starosna struktura stanovništva u općini u kojoj je radno sposobni dio populacije dominantan (64,58 u 2003. i 66,41% u 2007. godini) što predstavlja značajan kontigent radne snage, te istovremeno i relativno visok udio osoba starijih od 65 godina (12,07%), potvrđuje činjenicu da se ova populacija iz *zrelog* transformisala u tip *starog* stanovništva. Međutim, ne smije se zaboraviti na činjenicu da nije svo aktivno stanovništvo i radno aktivno stanovništvo. U ovom slučaju govorimo o nezaposlenosti koja je za svaku državu izazov sam po sebi. U kontekstu planiranja ekonomske politike u pogledu strukture stanovništva, pasivnom dijelu stanovništva se uvijek treba dodati ovaj dio nezaposlenog aktivnog stanovništva da bi se dobila jasnija slika o stanovništvu koje učestvuje u proizvodnom procesu i stanovništvu koje je samo potrošač.

¹⁴ Zavod za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine

4. LJUDSKI RESURSI I TRŽIŠTE RADA

Tabela 13: Odnos zaposleni/nezaposleni august 2009.

Općina	Broj stanovnika	Radno neaktivno stanovništvo				Broj registriranih radno sposobnih	Broj zaposlenih	% od registriranih radno sposobnih	Broj nezaposlenih	Stopa nezaposlenosti
		Stu-denti	Učenici	Umirov-ljenici	Ukupno					
Bugojno	37255	260	5288	3590	9138	9643	4463	46.3%	5180	53.7%
Busovača	16073	250	2620	2221	5091	4834	1839	38.0%	2995	62.0%
Dobretići	658	15	30	50	95	357	209	58.5%	148	41.5%
Donji Vakuf	14070	240	2403	1759	4402	5099	2536	49.7%	2563	50.3%
Fojnica	12124	170	1996	2259	4425	3914	1872	47.8%	2042	52.2%
Gornji Vakuf - Uskoplje	19248	320	2950	2540	5810	5459	2271	41.6%	3188	58.4%
Jajce	24319	235	3354	3001	6590	6428	2950	45.9%	3478	54.1%
Kiseljak	20710	229	3332	3183	6744	6342	3812	60.1%	2530	39.9%
Kreševo	5624	80	786	1037	1903	1853	1319	71.2%	534	28.8%
Novi Travnik	24859	300	4000	3500	7800	7755	4018	51.8%	3737	48.2%
Travnik	55000	1740	9177	5750	16667	18579	11571	62.3%	7008	37.7%
Vitez	25052	450	4085	3834	8369	10072	6169	61.2%	3903	38.8%
Ukupno	254992	4289	40021	32724	77034	80335	43029	53.6%	37306	46.4%

Visok procenat prisustva studenata u populaciji općine (1,70% peta općina u kantonu po procentu učešća studenata u ukupnoj populaciji) predstavlja stratešku snagu općine Gornji Vakuf - Uskoplje. Najveći izazov općinske administracije je kako ovaj potencijal iskoristiti u budućnosti, odnosno kako privući mlade stručnjake da se vrate u općinu i na taj način doprinesu njenom razvoju. Višegodišnja industrijska tradicija u općini, podrazumijeva da općina posjeduje visok procenat radno sposobnog stanovništva koje ujedno predstavlja i dobro obučenu radnu snagu u oblasti metalne i drvne industrije.

4.1 Nezaposlenost po kvalifikacijskoj strukturi¹⁵

Tabela 14: Nezaposlenost po kvalifikaciji

Godina	Ukupno	VSS	Viša	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
2002.	2.729	19	45	360	0	3	1.133	86	1.083
2003.	2.840	16	43	397	0	4	1.191	81	1.108
2004.	3.230	23	62	459	0	6	1.408	84	1.188
2005.	3.242	33	60	533	0	6	1.399	69	1.142
2006.	3.432	23	45	570	1	8	1.511	78	1.196
2007.	3.365	28	43	537	0	7	1.455	64	1.231
2008.	3.064	32	37	500	0	4	1.317	59	1.115
2009.	3.123	43	37	539	0	3	1.338	56	1.107

¹⁵ Zavod za zapošljavanje Federacije Bosne i Hercegovine

Kao što se vidi iz tabele u 2009. godini prisutan je kontinuiran rast registrovane nezaposlenosti i broj nezaposlenih za period 2002. - 2009. se uvećao za 405 lica. Na ovaj trend najviše je uticao rast nezaposlenosti u kategoriji SSS (173) i KV (215). Stopa registrovane nezaposlenosti u augustu 2009. godine iznosila je 58,3% što predstavlja, poslije Busovače, najveću stopu nezaposlenosti u općinama Srednjobosanskog kantona (prosječna stopa nezaposlenosti u kantonu je 46,4%). Kao što se vidi iz podataka, jedan od osnovnih problema u općini je nezaposlenost, koja je opet odraz cjelokupnog stanja u privredi i situacije u zemlji. Broj nezaposlenih u ovom momentu predstavlja ne samo limitirajući faktor ekonomskog razvoja, nego i ukupnog razvoja općine. S druge strane, ove ovako velike brojke može malo ublažiti činjenica da postoji veliki broj lica koji rade na crno i nisu registrovani.

4.2 Nezaposlenost po spolnoj strukturi¹⁶

Tabela 15: Nezaposlenost po spolu

Mm/God	Ukupno	Žene	Žene (%)
12/2002.	2.729	897	32,87
12/2003.	2.840	968	34,08
12/2004.	3.230	1.078	33,37
12/2005.	3.242	1.121	34,58
12/2006.	3.432	1.225	35,69
12/2007.	3.364	1.230	36,56
12/2008.	3.064	1.175	38,34
12/2009.	3.123	1.176	37,66

4.3 Nezaposlenost po godinama starosti¹⁷

Tabela 16: Nezaposlenost po godinama starosti

BIRO GORNJI VAKUF - USKOPLJE		G O D I N E S T A R O S T I										
		15 do 18g.	18 do 20g.	20 do 24g.	24 do 27g.	27 do 30g.	30 do 35g.	35 do 40g.	40 do 45g.	45 do 50g.	50 do 60g.	60 do 65g.
2008.	3.065	6	118	336	258	244	422	460	437	323	400	61
2009.	3.123	37	186	306	264	255	419	450	436	340	398	32

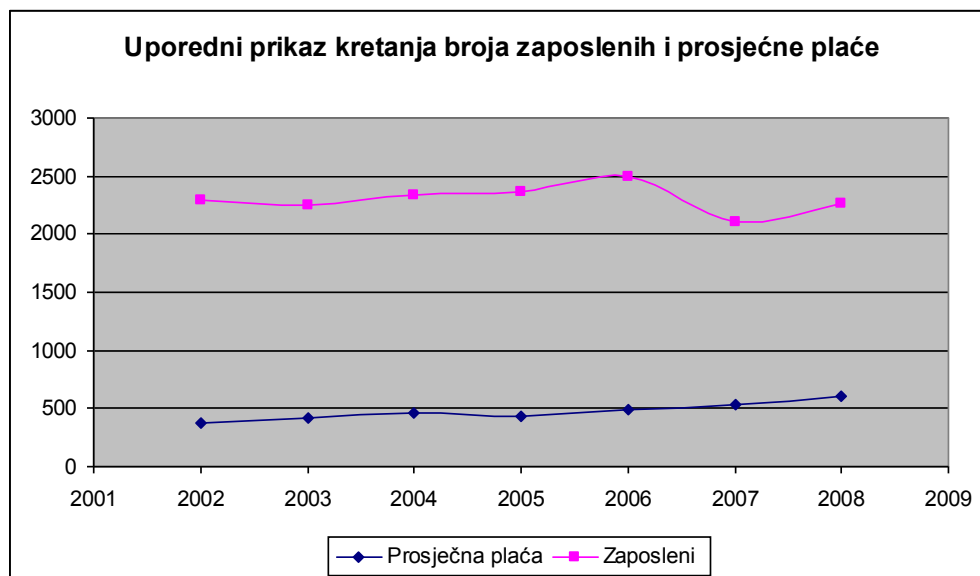
¹⁶ Zavod za zapošljavanje Federacije Bosne i Hercegovine

¹⁷ Izvještaj o radu biroa/ispostave Gornji Vakuf -Uskoplje za 2009. godinu

4.4 Zaposlenost i plaće¹⁸

Tabela 17: Zaposlenost i plaće

Godina	Prosječan broj zaposlenih	Prosječna neto plaća
2002.	2.298	380,13
2003.	2.253	415,72
2004.	2.339	456,23
2005.	2.366	433,90
2006.	2.490	483,20
2007.	2.108	539,12
2008.	2.262	609,96



Slika 12: Grafički prikaz odnosa broja zaposlenih i plata od 2002. do 2008.

¹⁸ Zavod za statistiku federacije Bosne i Hercegovine

5. INFRASTRUKTURA¹⁹

Evidencije nekretnina se u pravilu vode u zemljišno-knjižnim uredima općinskih sudova -- evidencije vlasništva i u katastrima općina – evidencija posjeda. Shodno naprijed navedenom i nekretnine u posjedu i vlasništvu općine bi trebale biti u ovim evidencijama. Općina raspolaže podacima novog aerofotogrametrijskog snimanja iz 1985./86. godine (koje je djelimično javno izloženo) koje sadrži, između ostalog, i evidenciju nekretnina u posjedu općine, ali zbog neusklađenosti ovog stanja sa gruntovnom evidencijom nailazimo na prepreke koje na razne načine otklanjamo. Javnim izlaganjem ovih podataka u cijeloj općini od strane katastra i zemljišno knjižnih ureda (moguće je samo nakon donošenja Zakona o katastru i izmjena i dopuna Zakona o zemljišnoj knjizi) zvanično bi se uspostavile ove evidencije i odražavale bi stvarno stanje nekretnina sa evidencijama. Cilj ovog jeste rekonstrukcija odvojenih evidencija katastra i zemljišne knjige, te njihova integracija iz sadašnjeg stanja u novi jedinstveni sistem zemljišne administracije koji bi trebao omogućiti korisnicima brzu, kvalitetnu i pouzdanu informaciju o nekretninama.

5.1 Školstvo

Na području općine Gornji Vakuf - Uskoplje postoje četiri osnovne i dvije srednje škole.

1. Osnovna škola „GORNJI VAKUF“ sa sjedištem u Gornjem Vakufu - Uskoplju,

ukupno učenika - 672

Tri područne škole:

- a) Područna škola Voljice sa 44 učenika
- b) Područna škola Bistrica sa 39 učenika
- c) Područna škola Vrse sa 27 učenika

Ukupno uposlenih – 57

Nastava u centralnoj školi u Gornjem Vakufu – Uskoplju odvija se u novosagrađenoj zgradi sa dobro opremljenim kabinetima, ali nedostatak sportske dvorane je veliki problem u pravilnom odgojno-obrazovnom procesu. U sve tri područne škole nastava se odvija u odjeljenjima od I do IV razreda u donekle renoviranim učionicama, a svake godine broj učenika se osjetno smanjuje.



Slika 13: Osnovna škola Gornji Vakuf

2. Osnovna škola „USKOPLJE“ sa sjedištem u Gornjem Vakufu - Uskoplju,

ukupno učenika - 939

Četiri područne škole:

- a) Područna škola Dobrošin sa 39 učenika
- b) Područna škola Ždrimci sa 30 učenika
- c) Područna škola Pidriš sa 8 učenika
- d) Područna škola Trnovača sa 161 učenikom

Ukupno uposlenih – 62

¹⁹ Podaci od općinskih službi

Nastava u centralnoj školi u Gornjem Vakufu – Uskoplju se odvija u djelomice saniranim prostorima, a primjetan je nedostatak prostora i učila. Osnovna škola ima sportsku dvoranu koju je neophodno renovirati. Zagrijavanje prostora centralne i područne škole u Podgrađu je na tečno gorivo što znatno povećava troškove. Područne škole u Trnovači i Pidrišu su

novosagrađeni objekti, dok škole u Ždrimcima i Dobrošinu jedva zadovoljavaju minimalne uvjete za odvijanje savremenog nastavnog procesa.



Slika 14: Osnovna škola Uskoplje

3. Osnovna škola «VOLJEVAC» sa sjedištem u Voljevcu,
ukupno učenika - 327
 Jedna područna škola Borova Ravan sa 34 učenika
 Područna škola u Borovoj Ravni je novosagrađeni objekt sa modernim sportskim terenom.
 Ukupno uposlenih – 37
4. Osnovna škola «PAJIĆ POLJE» sa sjedištem Pajić Polje,
ukupno učenika - 356
 Dvije područne škole: a) Područna škola Bojska sa 38 učenika
 b) Područna škola Grnica sa 20 učenika
 Ukupno uposlenih – 37
 Osnovnim obrazovanjem obuhvaćeno je 2331 učenik, a u osnovnom školstvu uposlene su ukupno 193 osobe.
5. Srednja škola «USKOPLJE»,
ukupno učenika - 335
 Ukupno uposlenih - 28
 Smjerovi - struke : opća gimnazija, ekonomska, frizeri, kuhari, geodeti, građevinari, vodoinstalateri i instalateri centralnog grijanja, bravari.
6. Srednja mješovita škola »GORNJI VAKUF«,
ukupno učenika - 384
 Ukupno uposlenih - 38
 Smjerovi - struke :opća gimnazija, ekonomski tehničar, prodavač, frizer, kovino tokar i bravar.

Dakle, u dvije srednje škole upisano je ukupno 719 učenika, a uposljeno je 66 osoba. Nastava u dvije srednje škole obavlja se u novoj zgradi srednje škole, u jednoj smjeni, a osjeća se nedostatak nastavnih učila. Srednja škola ima sportsku dvoranu koja nije adekvatne veličine i opremljenosti.

Proces reforme obrazovanja teče sporo i neujednačeno. Ciljevi postavljeni u Srednjoročnoj razvojnoj strategiji Bosne i Hercegovine 2004. - 2007., u sektoru obrazovanja nisu realizirani u potrebnoj i dovoljnoj mjeri.

Kapaciteti edukativnih institucija, vezani za nivo primjenjivanja novih metoda u edukativnom procesu i jačanje praktičnog znanja, veoma su loši, kako na strani zaposlenih, tako i na strani sredstava koja koriste. Općini nedostaju programi za stručnu preobuku i centri za edukaciju, prekvalifikaciju i dokvalifikaciju.

5.2 Sport

Na području općine Gornji Vakuf - Uskoplje kao sportski klubovi egzistiraju HNK „Sloga“, MRK „Sloga“, Karate klub »Sloga«, Karate klub »Uskopljak«, Sportski klub invalida sjedeće odbojke «Sloga», Šahovski klub «Sloga» natječe se u Prvoj ligi Šahovskog saveza HZHB, Moto klub «Jastrebovi», Enduro Motocross klub »Gas» i Teniski klub «Podgrađe». U nogometnoj sezoni 2009./2010.

HNK»Sloga« koja se natječe u Drugoj ligi F BiH -Jug ima ambicije za ulazak u viši rang takmičenja, što, nažalost, nije utemeljeno na jačem angažiranju gospodarstvenika u finansijskom i organizacijskom obliku, iako je zanimanje javnosti, a posebno mladih za učlanjenje i rad u klubu, izuzetno poraslo.

Sloga ima pet kategorija koje se natječu i to : početnici, pioniri, kadeti, juniori i seniori. U školi nogometa (uzrast od 7 do 10 godina) koji se ne natječu, ima oko 150.djece,a ukupno u ovom klubu u svim kategorijama ima oko 300 članova.

MRK «Sloga» natječe se u Prvoj ligi F BiH - Jug, a ima tri kategorije:kadete koji se natječu na državnoj razini, juniore koji se, također, natječu na državnoj razini, te seniore. Klub ima između 100 i 150 članova što oscilira tokom godine. Klub nema svoju matičnu dvoranu i svoje domaće utakmice igra u KSC Bugojno, a treniraju i u dvorani osnovne škole »Uskoplje«.

Finansiraju se dijelom iz proračuna općine i drugih sponzora. Karate klub "Sloga" Gornji Vakuf - Uskoplje je klub sa 178 aktivnih članova, od početnika, članova sa žutim pojasom, oranž pojasom, zelenim pojasom, plavim pojasom, smeđim pojasom, crnim pojasom,te jednim majstorom karatea CP 1.dan.

Za četiri godine rada kluba preko 306 članova je steklo određena karate zvanja. Rad u klubu se odvija u tri sekcije : Sekcija Grad, Sekcija Voljevac i Sekcija Pajić Polje, koje imaju sve uzrasne kategorije, pa čak i seniore.

Od januara 2009. godine na području općine službeno djeluje i Karate klub «Uskopljak» koji ima 118 članova i koji i dalje vrši upis novih članova. Treniraju u dvorani Osnovne škole «Uskoplje». Natječu se na državnoj i federalnoj razini, a s obzirom da su relativno mlad klub, postižu zapažene rezultate. Tri glavna trenera imaju crne pojase što trenutno zadovoljava potrebe kluba. Finansiraju se najvećim dijelom iz članarina, pomoći roditelja, te dijelom iz proračuna općine.

SKISO «Sloga» se natječe u Drugoj ligi F BiH. Treninge i utakmice održavaju u prostoru osnovne škole Pajić Polje i Voljevac. Klub ima 18 članova, a finansiraju se dijelom iz proračuna općine, Udruge RVI A BiH i drugih donatora.



Slika 15: Sportska dvorana u izgradnji

U julu ove godine održana je treća po redu motocross utrka za prvenstvo BIH za sezonu 2009 u Uzričju, gdje su učestvovali MK »Jastrebovi« i Enduro Motocross klub »Gas« iz naše općine. U cilju rekreacije čiji osnovni cilj nije postizanje sportskih rezultata već održavanje, odnosno unapređenje zdravlja, na području općine egzistiraju : Planinarsko društvo »Raduša«, Planinarsko društvo »Goran«, Speleološka udruga »Ledenica«, te udruge ribolovca, odnosno lovaca.

Nažalost, sportski, rekreativni centri u općini su znatno oslabljeni tokom posljednje dvije decenije. Samo nekoliko njih su uspjeli da obnove svoje aktivnosti u punom kapacitetu, zbog nedostatka finansijskih resursa da se obnovi infrastruktura i institucije. Općina sa ograničenim prihodima nije imala mogućnosti da u dovoljnoj mjeri razvije navedene institucije i objekte. U općini postoje 4 školske sportske dvorane i 1 u izgradnji, 2 travnata terena te 16 betonskih terena za mali nogomet.

5.3 Kultura

U oblasti kulture na području općine aktivno djeluju HKD »Napredak«, KUD »Halil Mršić«, Bošnjačka zajednica kulture »Preporod«, Hrvatska uzdanica i Omladinski centar. Udruženja iz oblasti kulture promoviraju kulturne vrijednosti hrvatskog i bošnjačkog naroda ovoga kraja i šire, i u tom cilju organiziraju tribine, promocije knjiga, predavanja, bave se izdavaštvom te organiziraju neke već tradicionalne kulturne



Slika 16: Centar za obrazovanje i kulturu

manifestacije. Treba posebno naglasiti kulturnu manifestaciju »Uskopaljske jeseni« koju već duži niz godina

uspješno organizirana HKD »Napredak« i na kojoj pored domaćih kulturno umjetničkih društava učestvuju i kulturno umjetnička društva iz inozemstva. Ova priredba je postala poznata i priznata u užem i širem okruženju i treba je svakako podržati da tako i ostane što će i dalje promovirati kulturu, odnosno običaje ovog kraja. Napredak okuplja oko 150 članova. Hrvatska uzdanica je udruga građana osnovana radi "čuvanja, promicanja i širenja hrvatske kulture i duhovnosti ovoga kraja i uopće odgojno-obrazovnog rada, pomoći nadarenim i siromašnim đacima i studentima i njihova stipendiranja, kulturno-umjetničkog rada" itd.. Iako je polje rada Hrvatske uzdanice iznimno široko, ona je zadnjih godina svoga postojanja postala prepoznatljiva prije svega po svojoj izdavačkoj djelatnosti. BZK Preporod redovito organizira Festival ilahija i kasida, pored toga imaju dramsku i muzičku sekciju, te imaju oko 140 članova. Svoje aktivnosti održavaju u Domu kulture. UG Omladinski centar je višenamjenski informativno-komunikacijski i uslužni centar lokalne zajednice. U odgovarajućem prostoru pruža informatičku, tehničku, organizacijsku i javnu komunikacijsku osnovu u službi pojedinačnih, skupnih, lokalnih i društvenih interesa. Omladinski centar pruža različite usluge građanima, te postupno formira određene, dodatne, specifične usluge prema potrebama korisnika zajednice u kojoj djeluje. Usluge - edukacija u oblasti informatike – učenje stranih jezika - pristup internetu za sve u lokalnoj zajednici - knjižara - uredske usluge - seminari i treninzi. Omladinski centar, okupljajući mlade ljude, ukazujući kroz razne tribine i akcije na maloljetničku delikvenciju, zloupotrebu opojnih sredstava itd. svakako

zaslužuje pažnju za svoj rad. Na području općine djeluje javna ustanova Centar za obrazovanje i kulturu koja ima odgovarajući objekt sa kino dvoranom, dvoranom za sastanke i druge sadržaje, bibliotekom, te dva stalno zaposlena radnika.

5.4 Zdravstvo

Na području općine djeluje jedan Dom zdravlja sa 81 zaposlenim, čiji je osnivač Općinsko vijeće Gornji vakuf-Uskoplje. Od toga 58 zaposlenika su medicinske struke (VSS-19, VŠS-1, SSS-38), a 23 zaposlenika su nemedicinske struke (VSS-1, VŠS-1, SSS-4, VK-8, NK-9). Dom zdravlja ima područne ambulante u Voljevcu i Voljicu koje su renovirane prošle godine. U završnoj fazi je i renoviranje centralne zgrade Doma zdravlja, a u završnoj fazi su i radovi na drugoj zgradi Doma zdravlja, u ul. Paločki put, tako da se očekuje skoro useljenje nekoliko ordinacija. Nabavljena je i



Slika 17: Dom zdravlja

nova opreme za rad liječnika i laboratorije u cilju pružanje brže, bolje i efikasnije pomoći građanima. Dom zdravlja pruža usluge primarne zdravstvene zaštite, i kroz organiziranu hitnu službu, na usluzi je građanima, a pruža i specijalističko-konsultativne usluge. Dom zdravlja ima odgovarajuće prostorne i tehničke kapacitete za pružanje svojih usluga. Na području općine djeluje i Javna ustanova Ljekarna čiji je osnivač Općinsko vijeće i koja zapošljava 6 djelatnika od kojih je 1 djelatnik mr. ph. farmaceut, tri djelatnika (SSS) su farmaceutski tehničari, 1 djelatnik (SSS) obavlja blagajničke poslove, te 1 zaposlenik (NK), koji obavlja poslove održavanja čistoće. Ljekarna obavlja djelatnost u svom poslovnom prostoru koji odgovara potrebama posla. Osim Javne ustanove Ljekarna postoje još dvije privatne apoteke. Na području općine ima ukupno 15.200 korisnika zdravstvenog osiguranja.

5.5 Socijalna zaštita

Na području općine djeluje Javna ustanova Centar za socijalni rad za pitanja stručnog rada u oblasti socijalne zaštite, zaštite porodica sa djecom, zaštite civilnih žrtava rata, organa starateljstva sa javnim ovlaštenjima, porodične zaštite, zdravstvene zaštite.

Osnivač Centra za socijalni rad je Općinsko vijeće Gornji Vakuf-Uskoplje. Iz općinskog proračuna finansiraju se materijalni troškovi i naknade zaposlenih u Centru, a sredstva za ostvarivanje prava korisnika iz oblasti socijalne zaštite osiguravaju se u proračunima KSB i FBiH. Imajući u vidu specifičnost i osjetljivost poslova kojima se Centar bavi možemo reći da prostor u kojem se radi nije adekvatan potrebama Centra.

U Centru je zaposleno 6 radnika, od toga 2 uposlenika sa VSS socijalnog smjera, 2 socijalna radnika sa VŠS, 1 pravnik sa VŠS i 1 ekonomski tehničar sa SSS.

Djelatnost Centra je regulirana Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom, Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i

zaštite porodica sa djecom. Preko Centra za socijalnu zaštitu može se ostvariti novčana i druga materijalna pomoć, osposobljavanje za život i rad, smještaj u drugu porodicu, smještaj u ustanovu socijalne zaštite, usluge socijalnog i drugog stručnog rada i drugi oblici usluga socijalnog karaktera.

Na evidenciji Centra kroz 2008. godinu bilo je od 93 do 98 korisnika stalne novčane pomoći sa porodičnim dodatkom za nesposobnog člana domaćinstva, a koja je iznosila 80 KM mjesečno sa dodatkom od 7 KM za nesposobnog člana domaćinstva. Jednokratnu pomoć u toku 2008. godine dobile su 342 osobe u iznosima od 30 KM do 250 KM. Uz pravo na novčanu pomoć 164 korisnika su ostvarili i pravo na zdravstvenu zaštitu.

Na evidenciji Centra se nalaze 154 osobe kao civilne žrtve rata, a čije se naknade kreću zavisno od ostvarenog prava, od 92 KM do 514 KM. Pravo na dječiji dodatak u prošloj godini ostvarilo je 166 djece, a koji iznosi 24 KM po djetetu.

5.6 Telekomunikacije / fiksna telefonija

Na području općine Gornji Vakuf-Uskoplje HT Eronet trenutno ima 1700 fiksnih preplatničkih brojeva, 340 postpaid GMS korisnika, 1100 prepaid GMS korisnika i 420 ADSL korisnika, dok s druge strane BH Telekom ima 1950 fiksnih preplatničkih brojeva, 310 postpaid GMS korisnika, 1510 prepaid GMS korisnika i 465 ADSL korisnika. Starost većine primarne mreže je preko 20 godina i potrebno je kontinuirano vršiti njenu zamjenu i rekonstrukciju, kao i prebacivati zračnu pretplatničku mrežu u postojeću i buduću mrežu kanalizacije.

U općini Gornji Vakuf-Uskoplje položen je svjetlovodni kabl duž ceste M 16,2 i R 439 kroz teritorij općine. Položena (izgrađena) je pristupna kablovska mreža u gradu Gornji Vakuf – Uskoplje i nizijskim ruralnim naseljima. Razvijen je sistem mobilne mreže tako da je općina pokrivena signalom sva tri operatera.

S obzirom na to da operateri HT i BH mobile imaju i prijenosnu mrežu svjetlovodnih kabela, sve buduće dogradnje i nove izgradnje su tehnički izvedive. Ista je dostupna građevinskoj/industrijskoj zoni, a vlasništvo nad njom je mješovite prirode tj. državno, vlasništvo malih dioničara, te preduzeća iz BiH, odnosno zemalja u okruženju.

5.7 Energetski sektor

Napajanje električnom energijom područja općine Gornji Vakuf-Uskoplje izvedeno je iz napojne transformatorske stanice TS 110/2x10/10 kV. Ukupna dužina niskonaponske mreže na području općine Gornji Vakuf - Uskoplje procjenjuje se na cca 315 km. Dužina zračne niskonaponske mreže procjenjuje se na 299,5 km, dok se kablovska niskonaponska mreža procjenjuje na 15,5 km. Sva naseljena mjesta na području općine Gornji Vakuf –

-Uskoplje kao i industrijska/građevinska zona pokrivena je električnom energijom. Prema sadašnjem stanju, na području općine Gornji Vakuf - Uskoplje su izgrađene tri mini hidroelektrane, a u toku je izgradnja još četiri mini hidroelektrane. Sve mHE se nalaze na području MZ Voljevac koja ima najvišu nadmorsku visinu i najbolje uslove za izgradnju i rad mHE. Inače, postoje realni izgledi da se na rijeci Vrbas i njenim pritokama nastave istraživanja i izgradnja mHE, koje predstavljaju čistu proizvodnju energije. To podrazumijeva izbor tehničkih rješenja koja će biti maksimalno usklađena sa prirodom.

Iskorištavanje obnovljivih izvora energije zauzima sve više mjesta u energetskej politici BiH. Postojanje mogućnosti za iskorištavanje obnovljivih izvora energije u općini (hidro i vjetar),

te postojanje investitora za iskorištavanje tih izvora energije (energetski potencijal) su velika razvojna mogućnost općine u budućnosti. Postoji realna potreba da se istraže mogućnosti za izgradnju mini vjetro – elektrana, obzirom da za to postoje realni izgledi.

5.8 Javne i komunalne usluge

Pokrivenost općine javnim i komunalnim uslugama je, za sada, u prosjeku od nekih 45 % budući da se radi o javnim komunalnim preduzećima čiji je osnivač općina odnosno o JKP «Vodovod i kanalizacija» d.o.o, koje je u osnovi specijalizirano za održavanje vodovoda i kanalizacionih sistema, te o JKP «Radovina» d.o.o, koje je u osnovi specijalizirano za održavanje čistoće (prikupljanje i odvoz otpada-smeća, održavanje javnih površina, održavanje puteva i sl.) Oba ova preduzeća se uglavnom finansiraju iz naplate naknade za vršenje usluga prema fizičkim i pravnim licima, odnosno kroz naplatu isporuke pitke vode, održavanje vodovodnog i kanalizacionog sistema, održavanje čistoće na javnim površinama, prikupljanje i odvoz otpada-smeća, održavanje puteva, te iz obavljenih radova koje dobiju kao najpovoljniji izvođači radova po raspisanim konkursima, sukladno ZJN BiH. Za odlaganje otpada nema adekvatne i uređene deponije. Otpad se odlaže na deponiju u Krupi, koja je neposredno uz rijeku Kruščicu i naselja Batušu, Bistricu i Krupu. Pored ove deponije postoji i niz proizvoljnih odlagališta čije su lokacije uz naselja tako da neposredno ugrožavaju najuži životni prostor.

5.9 Vodovodna mreža

Na području općine Gornji Vakuf-Uskoplje ima velik broj izvora pitke vode, tako da pitke vode ima u dovoljnim količinama. Uglavnom se radi o lokalnim vodovodima kojima upravljaju i koje održavaju mjesne zajednice, odnosno mještani koji su učestvovali u izgradnji istih i ne nalaze se u vodoopskrbnom sistemu kojim upravlja JP «Vodovod i kanalizacija» d.o.o. Gradski vodovod Crni dol, koji opskrbljuje najveći dio općine (gradska naselja i naselja nizvodno uz rijeku Vrbas na sjeverozapadnom dijelu općine), je u vlasništvu općine Gornji Vakuf-Uskoplje, a njime upravlja JP «Vodovod i kanalizacija» d.o.o. Rađen je sedamdesetih godina prošlog stoljeća, koji je naknadno proširen. Postojeći vodovodni sistem Gornjeg Vakufa-Uskoplja je pumpno – gravitacijski za visoku i srednju zonu i gravitacijski za nižu zonu. Postojeći kapacitet rezervoara (dvije komore po 1000 m³) zadovoljava potrebe potrošača, ali zbog velikih gubitaka u vodovodnoj mreži dolazi do nestanka vode za piće kao i do redukcije vode. Zbog velikih gubitaka u vodovodnoj mreži, zastarjelosti, neadekvatnog materijala od kojeg je izgrađen cjevovod, kao i profila cijevi, potrebno je izvršiti rekonstrukciju primarne vodovodne mreže.

5.10 Kanalizaciona mreža

Postojeća kanalizacija grada Gornjeg Vakufa-Uskoplja je razdjelnog tipa: fekalna i oborinska. Izuzetak su jedan dio kanala koji su mješoviti. Recipijenti su u oba slučaja rijeke Vrbas, Trnovača, Voljišnica, Kruščica, Bistrička rika, s tim da se oborinska kanalizacija rasterećuje i u kanal Paločki put, koji se ulijeva u rijeku Trnovaču, te u kanal Baricu koji se ulijeva u rijeku Vrbas. Starost oba sistema je više od 50 godina. U postojećem sistemu fekalne kanalizacije Gornjeg Vakufa-Uskoplja izrađeni su primarni fekalni vodovi uglavnom od

azbest-cementnih cijevi, te jedan noviji dio od PVC cijevi. Dužina fekalnih primarnih vodova je cca 14 000 m, što ne zadovoljava potrebe grada. Oborinska kanalizacija je izrađena od azbest-cementnih i betonskih cijevi, a u upotrebi su i zidani kanali, kao i jednim dijelom otvoreni kanali (potoci). Dužina kolektora oborinske kanalizacije je cca 6 000 m, također ne zadovoljava potrebe grada. U naseljima pojedinih mjesnih zajednica fekalna kanalizacija je urađena na način da su recipijenti lokalni potoci odnosno rijeke kao što su Trnovača, Voljišnica, Bistrička rika, Dobroška rika i sl., dok u pojedinim čak i prigradskim naseljima nije nikako urađena fekalna kanalizacija, pri čemu su mještani prisiljeni raditi tzv. septičke jame, koje se zbog konfiguracije terena i velikih količina podzemnih voda vrlo brzo zapuše i stvaraju vrlo velike probleme samim mještanima, odnosno ugrožavaju živote i zdravlje ljudi i onečišćuju okoliš (naselja Paloč, Pajić Polje, Hrasnica, Ploča i dr.). Da bi se izvršila zaštita okoliša kao i zaštita voda, te život i zdravlje ljudi, neophodno je izvršiti izgradnju glavnog fekalnog kolektora sa pripadajućim prečistačima otpadnih voda (lokalni ili regionalni), koji bi prihvatio sve već urađene primarne i sekundarne vodove i novoplanirane fekalne vodove. Komunalna infrastruktura (vodovod, kanalizacija, kolektori ...) iziskuje temeljitu i generalnu rekonstrukciju uz prethodnu izradu projektnih dokumentacija za izgradnju, rekonstrukciju dotrajalih podzemnih instalacija (vodovod, fekalna kanalizacija, oborinska kanalizacija rasvjeta i sl.). Oborinska i fekalna odvodnja je jednim dijelom razdjelna, dok je u velikoj većini slučajeva mješovita ili je nema nikako. Oborinska kanalizacija je izrađena od azbest-cementnih i betonskih cijevi, a u upotrebi su i zidani kanali odnosno betonski segmentni kanali, asfaltni rigoli i otvoreni kanali.

5.11 Ratom oštećeni objekti

Općina Gornji Vakuf – Uskoplje je imala preko 60% uništenog stambenog fonda. Sada ima na evidenciji oko 180 registrovanih raseljenih i izbjeglih porodica i oko 350 teže uništenih stambenih objekata. Može se reći da je povratak raseljenih i izbjeglih lica, kao i obnova uništenog stambenog fonda, bila na sasvim zadovoljavajućem nivou. Na obnovi stambenih objekata, uz razne donatorske organizacije i sve nivoe vlasti, povratnici su uspjeli obnoviti svoje objekte u nerijetkim slučajevima i vlastitim sredstvima. Što se tiče pomoći za obnovu stambenih jedinica, ona je trenutno više simbolična nego korisna za ove kategorije stanovništva i u narednom periodu ovaj trend smanjenja pomoći za obnovu u ratu oštećenih stambenih jedinica će se nastaviti. Određen broj raseljenih lica i izbjeglica je odlučio da ostane u zemljama u okruženju ili u susjednim općinama, ili je promijenio mjesto boravka unutar općine. Može se reći da je ovaj proces povratka skoro završen i da se u potpunosti izgubio interes raznih donatora za pomoć ovoj populaciji u obnovi.

5.12 Poslovna infrastruktura

Općina Gornji Vakuf-Uskoplje je u procesu izrade Analize o mogućnostima uspostave industrijskih zona u regiji centralna BiH koja je rađena od strane REZ Regionalne razvojne agencije za regiju centralna BiH, identificirala dva područja koja su predviđena da u budućnosti budu industrijske zone u općini i to su Industrijsko/poslovna zona Kamenica i Industrijsko/poslovna zona Batuški lug.

Industrijsko/poslovna zona Batuški Lug²⁰

Tabela 18: Karakteristike idustrijske zone Batuški lug

Karakteristike terena		
Topografija terena	Ravan, sa malim nagibom	
Postoji li opasnost od poplava	Ne	
Karakteristike tla	Stabilno	
Veličina i infrastruktura zone		
Površina zone	48,1 ha	
Broj objekata	6	
Prijedlog intervencija na objektima	Mogu se ekonomično renovirati	
Procjena ulaganja u objekte	N/a	
Procjenjena vrijednost zemljišta u zoni po m2	7 KM	
Postojanje slobodnih parcela za proširenje zone u slučaju potrebe	Da, 50 ha	
Postojanje građevinskih dozvola za objekte u IZ	Da	
<ul style="list-style-type: none">Postojanje urbanističkih planova za područje zoneKako je područje zone označeno.	Da, a u izradi je i novi prostorni plan (trenutno je u formi nacrtu)	
	Industrijska/poslovna zona	
Postojanje urbanističkih ograničenja	Ne	
Predviđena namjena objekata	Proizvodno poslovni objekti	
Tereti na imovinu (npr. hipoteka i sl.)	Ne	
Infrastruktura	Električna energija	Da
	Gas	Ne
	Voda (za piće, tehn.)	Da
	Odvod otpadnih voda	Da
	Mogućnost odlaganaj čvrstog otpada	Da
	Telekomunikacijska infrastruktura	Da
	Transportna infrastruktura unutar zone	Da
Pravni status predožene IZ	50% javno; 50% privatno	

Smještena je na lokalitetu na kojem su bile smještene fabrike Yassa (sportska konfekcija) i Unis (UTL). Fabrika Unis ne radi, a vodi se kao imovina Rudnika uglja Gračanica koje je javno preduzeće. Industrijska/poslovna zona opremljena je sa svom infrastrukturom. Općina je u proteklom periodu radila na obnovi infrastrukture. Zona je 50% izgrađena. U zoni se nalaze firme Rose Wood, Saraj Komerc, Vis Konfekcija, Komerc Tri, Vranica Vranicatrans prevoz. Ima mogućnost širenja, a uz zonu ima i općinskog zemljišta.



Slika 18: Panoramski pogled na idustrijsku zonu Batuški lug

²⁰ Analiza o mogućnostima uspostave industrijskih zona u regiji centralna BiH 2009.

Industrijsko/poslovna zona Kamenica²¹

Tabela 19: Karakteristike idustrijske zone Kamenica

Karakteristike terena		
Topografija trena	Ravan, sa malim nagibom	
Postoji li opasnost od poplava	Da, djelimično desno od magistrale uz rijeku Vrbas	
Karakteristike tla	Stabilno	
Veličina i infrastruktura zone		
Površina zone	23 ha	
Broj objekata	10	
Prijedlog intervencija na objektima	Objekti u funkciji	
Procjena ulaganja u objekte	N/a	
Procjenjena vrijednost zemljišta u zoni po m2	14 KM	
Postojanje slobodnih parcela za proširenje zone u slučaju potrebe	Ne	
Postojanje građevinskih dozvola za objekte u IZ	Da	
<ul style="list-style-type: none">Postojanje urbanističkih planova za područje zoneKako je područje zone označeno.	Da, a u izradi je i novi prostorni plan	
	Industrijska/poslovna zona	
Postojanje urbanističkih ograničenja	Ne	
Predviđena namjena objekata	Proizvodno poslovni objekti	
Tereti na imovinu (npr. hipoteka i sl.)	Ne	
Infrastruktura	Električna energija	Da
	Gas	Ne
	Voda (za piće, tehn.)	Da
	Odvod otpadnih voda	Da
	Mogućnost odlaganaj čvrstog otpada	Da
	Telekomunikacijska infrastruktura	Da
	Transportna infrastruktura unutar zone	Da
Pravni status predožene IZ	100% privatno	

Nalazi se sa obje strane magistralnog puta M-16,2. između grada i naselja Trnovača sa desne strane puta uz rijeku Vrbas. U zoni se nalaze firme Vintex, TOM, Korak, Ingrup, Čiro promet i Paloč. Industrijska/poslovna zona je u 100% privatnom vlasništvu. Zona je opremljena sa svom potrebnom infrastrukturom. Više od 50% zone se koristi.



Slika 19: Panoramski pogled na idustrijsku zonu Kamenica

Osim navedenih planova za industrijske zone u općini ne postoji neki drugi oblik organizovane podrške razvoju malim i srednjim preduzećima (incubator, poduzetnički centar, tehnološki centar i sl). Kao što je već

²¹ Analiza o mogućnostima uspostave industrijskih zona u regiji centralna BiH 2009.

spomenuto u dosadašnjem razvoju općina je samo identificirala lokacije budućih industrijskih zona, ali nije razvila niti jedan oblik poslovne infrastrukture. Međutim, postojanje fondova za razvoj poslovne infrastrukture (Federalno ministarstvo, EU, itd.) otvara jednu mogućnost da općina u narednih nekoliko godina predanim radom i zalaganjem dođe u situaciju da ima razvijenu infrastrukturu i definisanu ponudu za privlačenje investicija i razvoj poduzetništva. Usmjerenost BiH ka infrastrukturnom razvoju i učešće u međuregionalnim infrastrukturnim projektima (zapadni Balkan i zemlje jugoistočne Evrope), će imati pozitivne efekte i na općinu Gornji Vakuf - Uskoplje. Dostupnost fondova EU i ostalih donatora predstavljaju mogućnost za dodatni izvor finansiranja projekata na području općine. Država i Federacija BiH nisu još usvojile politiku regionalnog i lokalnog razvoja i u skladu s tim opredijelile određena finansijska sredstva za poticanje tog razvoja, što je jedna od obaveza u procesu približavanja BiH ka Evropskoj uniji.

5.13 Finansijske institucije

Tabela 20: Finansijske institucije

Naziv	Vrsta institucije	Organizaciona jedinica
SPARKASSE BANK D.D. SARAJEVO	Banka	Poslovnica-Agencija
HYPO ALPE-ADRIA-BANK D.D. MOSTAR	Banka	Poslovnica-Agencija
UNICREDIT BANKA D.D. MOSTAR	Banka	Poslovnica-Agencija
PRIVREDNA BANKA SARAJEVO D.D. SARAJEVO	Banka	Ispostava-Ekspozitura
LOK SARAJEVO	Mikrokreditna organizacija	Ured

5.14 Prostorni plan općine Gornji Vakuf-Uskoplje

Prostorni plan uređenja općine Gornji Vakuf-Uskoplje utvrđuje uslove za dugoročno uređenje područja općine, svrhovito korištenje, namjenu, oblikovanje, obnovu i sanaciju građevinskog i drugog zemljišta, zaštitu okoliša, te posebno zaštitu kulturne baštine i vrijednih dijelova prirode i krajolika. Osnovni cilj prostornog uređenja je interaktivnim prostornim planiranjem i procjenom mogućih uticaja ostvariti ravnomjeran prostorni razvoj usklađen s ekonomskim, društvenim i okolišnim polazištima. Izrada prostornog plana općine povjerena je u skladu sa javnim konkursom firmi ECO-PLAN Mostar. Nacrt prostornog plana usvojen je na sjednici Općinskog vijeća u oktobru 2009. Očekuje se da prostorni plan bude usvojen u toku 2010. godine. Iako je prostorni plan usvojen samo u nacrtu, općinska služba za planiranje nastoji da maksimalno uskladi svoje aktivnosti u skladu sa nacrtom prostornog plana kao dokumenat koji daje generalne smjernice za planiranje.

6. EKONOMIJA OPĆINE²²

6.1 Privreda

Prije dvadesetak godina Gornji Vakuf-Uskoplje je spadao u red srednje razvijenih općina. Na području općine bilo je zaposleno oko 5.300 radnika, od toga oko 4.000 u privredi, a sa 1987 osoba koje su bile na «privremenom» radu u inostranstvu, općina je bila na petom mjestu po udjelu ove populacije u ukupnom stanovništvu općine u BiH. Najviše zaposlenih u privredi bilo je u sljedećim oblastima

- Metaloprerađivačka cca 1000;
- Drvoprerađivačka cca 1000;
- Tekstilna cca 600;
- Rudarstvo cca 600;
- Šumarstvo cca 100;
- Trgovine 250;
- Komunalne usluge cca 50;

U oblasti zanatstva bilo je uposleno oko 50 radnika i to prije svega u proizvodnji ručnih mlinova, kovački poslovi, mutabdžije i dr. Značajan broj uposlenih je radio u određenim radnjama kao što su: pekarske, mesarske, frizerske, obućarske, sahadžijske, zlatarske i dr. Posebno treba naglasiti da smo imali, a i danas imamo, veliki broj ugostiteljskih objekata kao što su kafići i kafane. Privredu općine Gornji Vakuf - Uskoplje se do nedavno posmatralo po strukturi vlasništva i dijelilo se na preduzeća koja se još uvijek nalaze u državnom vlasništvu, preduzeća koja su privatizovana, kao i novoosnovana preduzeća.

Privreda Gornjeg Vakufa-Uskoplja je u periodu od 1992. do 1996. bila uništena u potpunosti. Slab model privatizacije i spor razvoj u poslijeratnim godinama doveo je do odliva kadrova tehničke struke iz općine. Također, velik broj studenata koji završe fakultete u Sarajevu, Zagrebu, Mostaru, Zenici itd. se, zbog nemogućnosti pronalaska zaposlenja, ne vrate u Općinu.

Danas već možemo reći da su većina preduzeća koja su bila u državnom vlasništvu kroz proces privatizacije promijenila vlasničku strukturu, odnosno većim dijelom postale vlasništvo privatnog sektora. Od preduzeća veće vrijednosti, proces privatizacije nije okončan u tvornici namještaja Trnovača, mada je njen veći dio prešao u privatno vlasništvo.

Također, Tvornica ležajeva nije privatizovana, ali kako ona spada u vlasništvo Rudnika Gračanica

podliježe nadležnosti federalnog nivoa. Iz podataka Zavoda za penziono - invalidsko



Slika 20: Dio proizvoda "TOM-a"

²² Podaci od strane općinske službe

osiguranje, može se vidjeti stanje zaposelnosti u općini Gornji Vakuf - Uskoplje. Većina firmi u općini je nabavilo svoju opremu prije trideset pa i više godina i dobar dio njihove opreme tehnički je zastario. Ta se zastarjelost pokazuje u nižoj kvaliteti i ekonomičnosti proizvodnje.

Iz podataka kojima raspolaže Zavod za MIO/PIO, može se vidjeti stanje zaposlenosti na prostoru naše općine. Sa podacima od 31.08.2009.godine, na Zavodu za MIO/PIO se vodi ukupno 2.271 osoba. Ako to pogledamo po sektorima onda to danas izgleda ovako:

• Metaloprerađivačka	355
• Drvoprerađivačka	181
• Tekstilna	94
• Rudarstvo	205
• Šumarstvo	75
• Trgovine	183
• Komunalne usluge	25
• Poljoprivreda	33
• Javna uprava	115
• Školstvo	259
• Zdravstvo	83
• Telekomunikacije	25
• Saobraćaj	22

Većina ovih osoba je bila uposlena u jednom od 175 pravnih lica koliko ih je registrovano na području općine u 2008. godini.

Značajan segment u ekonomiji ove općine predstavlja dio ekonomije koji se odnosi na samostalne i obrtničke radnje. U Službi za gospodarstvo, finansije i stradalnike rata, po službenoj evidenciji imamo registriranih radnji – obrta sa stanjem 2008. godine i to:



Slika 21: Dio pogona "Rose Wood-a"

• ugostiteljske.....	96
• trgovačke	108
• obrtničke	147

Većina ovih prijavljenih radnji – obrta imaju prijavljenu po jednu osobu - nosioca rješenja, ili eventualno dvije osobe (još jednu osobu po ugovoru o djelu). Po našem proračunu na prostoru ove općine u pravnim i privatnim subjektima radi od 200 do 300 neprijavljenih djelatnika, odnosno još postoji rad na crno.

Ovaj problem poznat je federalnim i kantonalna tijelima uprave, inspekcijama, koje stalno provode mjere i aktivnosti u cilju sprečavanja rada na crno. I dalje je u praksi prisutno, pogotovo u privatnom sektoru, zapošljavanje bez javnih konkursa. Također su uslovi rada

kod današnjih poduzetnika na jednom nezavidnom nivou u pogledu ostvarivanja prava iz radnog odnosa, kroz radno vrijeme, korištenje godišnjeg odmora i ostalih uslova rada. Nažalost, visok stepen nezaposlenosti, kroz veliku ponudu radne snage, su činjenice koje današnji privatni poduzetnici u većini slučajeva koriste za svoj odnos prema zaposlenima.

Još uvijek se veliki broj stanovnika općine Gornji Vakuf - Uskoplje nalazi u inostranstvu. Ovi građani održavaju jake veze sa svojim zavičajem. Određen broj tih građana su sa značajnim i uticajnim pozicijama u svojim državama ili su postali poduzetnici i uspješni ljudi.

6.2 Poljoprivreda

Poljoprivreda i stočarstvo čine značajan segment u privredi naše općine i pružaju mogućnost za angažiranje u ovoj oblasti većeg broja nezaposlenih. Implementacijom IFAD-a projekta «Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja» započet u aprilu 2003.godine, kojeg su činile četiri komponente: razvoj stočarske proizvodnje, razvoj malih i srednjih preduzeća, razvoj i stvaranje štedno-kreditnih asocijacija i razvoj ruralne infrastrukture, predstavljao je značajan segment u ekonomiji ove općine, čime su u mnogočemu poboljšani uslovi za razvoj ove grane ekonomije.

U prethodnih nekoliko godina, na prostoru općine izgrađeni su značajni kapaciteti i stvorena dobra osnova za dalji razvoj poljoprivrede i stočarstva. Stočni fond značajno je obnovljen, porastao je broj grla goveda i ovaca. Općina Gornji Vakuf-Uskoplje ima velike mogućnosti i prirodne uslove za brži razvoj stočarstva. Izgradnjom mljekare «AGROCENTAR» u Pajić Polju u kapacitetu od 10.000 do 12.000 litara dnevno i preradom mlijeka i mliječnih proizvoda, stvorene su pretpostavke za daljnji razvoj farmerstva.



Slika 22: Mladi zasad maline

Preduzeće «FLORES» predstavlja značajan kapacitet u otkupu ljekovitog bilja kao i otkupu proizvedenih krastavaca na području naše općine. Početkom mjeseca marta svake godine u Gornjem Vakufu-Uskoplju održava se manifestacija „DANI ORGANSKE PROIZVODNJE“, na kojoj smo od predstavnika preduzeća „FLORES“ dobili garanciju otkupa neograničenih količina krastavaca proizvedenih na prostoru naše općine u 2009. godini, što u stvari predstavlja najveću bojazan kod onih koji su u dilemi da li nešto proizvoditi ili ne, odnosno da li postoji garancija za plasman, što je ovom prilikom riješeno. Također je za ovu godinu, preko otkupne stanice „Rubus“ sa sjedištem u Voljevcu zagarantiran otkup heljde zasijane na 200 dunuma zemljišta na području naše općine.

Osim toga, poznato je da su planine Vranica i Raduša bogate ljekobiljem (brusnica, srčanik, borovnica) i šumskim plodovima što predstavlja značajan prirodan resurs. Nažalost, ovaj razvoj još nije adekvatan i ne zadovoljava nivo koji bi trebao biti prisutan u općini.

6.2.1 Prinos žita

Tabela 21: Ostvarenje prinosa žita u općini Gornji Vakuf - Uskoplje u tonama

Pšenica		Raž		Ječam		Zob		Kukuruz za zrno		Kukuruz za krmu	
T	t/ha	t	t/ha	t	t/ha	t	t/ha	t	t/ha	t	t/ha
754	2,6	100	2,5	473	2,7	75	2,5	38	2,5	900	18,0

Zastupljenost oranica za žito predstavlja 1,16% (555 ha) od ukupne površine oranica općina SBK (48.143 ha). Poređenjem proizvodnje žita općine Gornji Vakuf - Uskoplje sa općinama u SBK, može se zaključiti da općina Gornji Vakuf - Uskoplje učestvuje u ukupnoj proizvodnji kantona sa sljedećim procentima:

- pšenica 15,00%
- raž 8,90 %
- ječam 21,00%
- zob 8,50%
- kukuruz za zrno 2,80 %
- kukuruz za krmu 17,00 %

Od svih vrsta žita primjetno je da općina Gornji Vakuf - Uskoplje značajno učestvuje u ukupnoj proizvodnji kantona pšenice sa 15,00 %, ječma 21,00 % i kukuruza za krmu 17,00%.

6.2.2 Prinosi povrća važnijih kultura

Tabela 22: Površine i prinosi povrća važnijih kultura na području općine Gornji Vakuf - Uskoplje

Krompir			Grah			Luk crni			Kupus i kelj		
ha	Ukupno t	t/ha	ha	Ukupno t	t/ha	ha	Ukupno t	t/ha	ha	Ukupno t	t/ha
750	4.500	6,0	7	7	1,0	7	56	8,0	150	2.250	15,0

Zastupljenost pod povrćem predstavlja 18,50 % (914 ha) od ukupne površine pod povrćem na području SBK (4.951 ha). Poređenjem proizvodnje povrća općine Gornji Vakuf-Uskoplje sa općinama u SBK, može se zaključiti da općina Gornji Vakuf-Uskoplje učestvuje u ukupnoj proizvodnji kantona sa sljedećim procentima:

- krompir 21,50 %
- grah 1,20 %
- luk crni 2,30 %
- kupus i kelj 24,50 %

Od svih povrtnih kultura primjetno je da općina Gornji Vakuf-Uskoplje značajno učestvuje u ukupnoj proizvodnji kantona sa krompirom (21,50%) i kupusom (24,50%).²³

²³ Program razvoja poljoprivrede Srednjobosanskog kantona za period 2009.-2016., Institut za poljoprivredu, 2008. godina

6.2.3 Brojno stanje stoke, peradi, pčela

Tabela 23: Brojno stanje stoke, peradi, pčela na području općine Gornji Vakuf - Uskoplje

Goveda		Ovce		Svinje		Perad	Košnice pčela
Ukupno	Krave i steone junice	Ukupno	Plotkinje	Ukupno	Krmače i nazimice		
2.713	1.899	8.959	7.167	840	526	-	620

Poređenjem stanja stoke, peradi i pčela općine Gornji Vakuf-Uskoplje sa općinama u SBK, može se zaključiti da općina Gornji Vakuf-Uskoplje učestvuje u ukupnom broju stoke kantona sa sljedećim procentima:

- goveda 6,60 %
- ovce 11,20 %
- svinje 7,00 %
- perad -
- košnice pčela 10,70 %

Na osnovu pokazatelja iz pregleda primjetno je da općina Gornji Vakuf-Uskoplje značajnije učestvuje u ukupnom broju ovaca i košnica pčela.

6.2.4 Organska proizvodnja

Razvoj organske proizvodnje u općini je u porastu. U zadnjih nekoliko godina područje općine Gornji Vakuf-Uskoplje je prepoznato kao pogodno tlo za uzgoj i razvoj organske proizvodnje. Područje općine obiluje izuzetnim prirodnim resursima, bogatstvom šumskih plodova, ljekovitog bilja kao i geostrateškim položajem za razvoj organske proizvodnje. Područje Vranice, gledano s aspekta geografskog položaja te izobilja šumskih plodova, smatra se jednim od većih nalazišta borovnice i brusnice. Na području općine duže vrijeme egzistiraju otkupne stanice koje imaju certifikate za organsku proizvodnju, ali njihov kapacitet je nedovoljan da prihvati sve obrane plodove i bilje sa područja općine. Općina Gornji Vakuf-Uskoplje je prepoznala značaj organske proizvodnje te uvrstila ovaj vid proizvodnje u strateški cilj razvoja općine u sektoru poljoprivrede. Također je općina prepoznala značaj u promociji organske proizvodnje te podržala projekat Dani organske proizvodnje, kojeg implementira Asocijacija organskih proizvođača ljekovitog bilja i jagodičastog voća Srednjobosanskog kantona. Postojanje poticaja od strane Srednjobosanskog kantona i Federacije kao i zainteresovanost investitora čine ovu granu poljoprivrede pogodnom za razvoj u općini u narednom periodu.



Slika 23: Primjer visoko produktivnog pčelinjaka

6.2.5 Kapaciteti u poljoprivrednoj proizvodnji

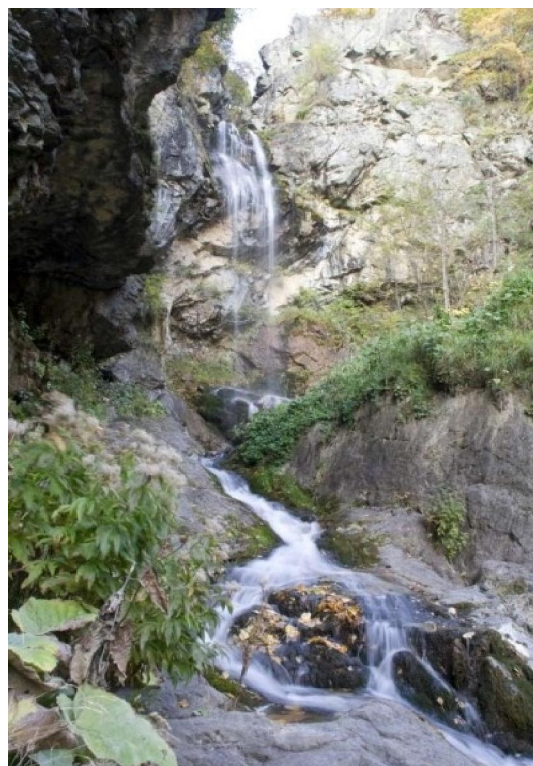
Tabela 24: Kapaciteti u poljoprivrednoj proizvodnji

Kapaciteti	1991. godina	2008. godina
Broj poljoprivrednih domaćinstava	800	1.300
Broj traktora	450	290
Broj traktorskih priključaka	410	260
Broj motokultivatora	380	310
Broj priključaka za motokultivator	350	290
Broj travokosačica	90	80
Broj žitnih kombajna	5	7
Broj laktofriza za mlijeko	3	15
Broj magacina za otkup i snabdijevanje	4	3
Broj poljoprivrednih apoteka	2	4
Klaonice za krupnu i sitnu stoku u t/8 časova	3	4

6.3 Turizam

Zbog svog geografskog položaja i klimatskih karakteristika (nadmorska visina općine je od 650 do 2112m, Gornji Vakuf-Uskoplje ima sve predispozicije za razvoj turizma.

Planine Vranica i Raduša oduvijek su privlačile planinare, ne samo iz ovih krajeva nego i sa prostora bivše Jugoslavije. (obilježene planinarske staze na Vranici- svake godine se održava tradicionalna planinarska manifestacija Pohod na Vranicu u organizaciji Planinarskog društva “Goran” i Dani Vranice u organizaciji Planinarskog društva «Raduša». Zbog svoje bogate flore i faune pružaju idealne mogućnosti za lov, ljetni i zimski turizam. Na lokalitetu Smrdivode, dijelu planine Vranice ispod Rosinja na visini od 1680 m, nalazi se Planinarski dom “Rosinj” u vlasništvu Planinarskog društva “Goran”, smještajnog kapaciteta za 50 osoba. Pored ovog doma tu su još planinarski domovi na “Zekinoj grudi” na visini 1356 m, smještajnog kapaciteta 20 osoba i “Radovina” na visini 1490 m smještajnog kapaciteta do 50 osoba. Na planini Raduši u toku je izgradnja skijališta sa dvije staze, prva staza u dužini oko 800 m je u potpunosti završena, a druga u dužini 1200 m bit će završena u ovoj godini, kao i sa ostalim



Slika 24: Ždrimački slap

sadržajima (žičara, restoran i dr.). U općini se nalaze i dva motela, motel "Raduša" i motel "Saraj-komerc", koji je privremeno zatvoren, te SRC „Zlatna dolina“. SRC „Zlatna dolina“ smješten je u podnožju planine Vranica, na 860 m n/v, sa ribnjakom, bazenom i sportskim terenima. Na bazi punog pansiona nudi smještaj za 20 osoba.

Poznata izletišta u blizini Gornjeg Vakufa-Uskoplja su: Ždrimačka jezera u čijoj se blizini nalazi prekrasan slap, Bistrička rika (čuveno ribogojilište), planine Vranica i Raduša. Općina Gornji Vakuf-Uskoplje nalazi se na izvorištu šest rijeka Vrbasu, Bistričkoj Rici, Trnovači, Kruščici, Voljišnici i Dobriškoj rici koje su idealne za ribolov jer su bogate potočnom pastrmkom i lipljanom. Osim toga, sa druge strane planine Vranice prema Fojnici smješteno je Prokoško jezero koje nije samo poznato po ljepoti već i po endemičnom vodozemcu tritonu. U Gornjem Vakufu - Uskoplju nalazi se historijski spomenik Sahat - kula, koja je proglašena nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine 2008. godine.



Slika 25: Planinarski dom "Rosinj"



Slika 26: Sahat kula



Slika 27: Skijalište na Raduši



Slika 28: Motel „Raduša“



Slika 29: SRC "Zlatna dolina"

6.4 Bruto društveni proizvod (BDP)

Bruto društveni proizvod (BDP) je za nivo općine najvažniji ekonomski pokazatelj. Međutim, Federalni zavod za statistiku još je 2004. godine prestao objavljivati podatke po općinama za ovaj indikator. Isto vrijedi i za podatke o broju i poslovanju poslovnih subjekata. Imajući u vidu gore navedeno, a cijeneći potrebu za pružanjem barem orijentacijske slike vrijednosti i pozicije koje općina ima, izračunat je bruto-društveni proizvod za općinu po uproštenoj metodi na temelju jedino raspoloživih podataka.

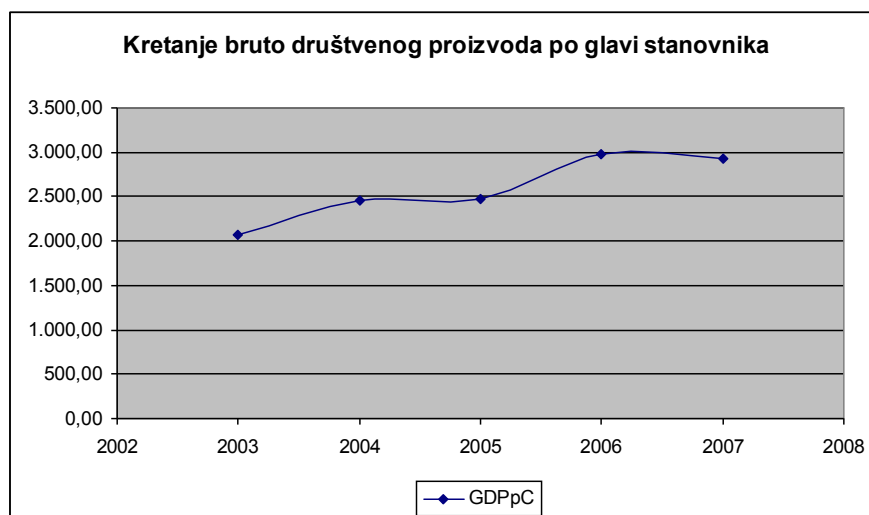
Statistički zavodi FBiH i RS izračunavaju BDP za entitetski nivo u relacijama sa podacima o proizvodnji, međufaznoj potrošnji, dodanoj vrijednosti (bazne cijene) i porezima na proizvode i subvencijama. BDP po stanovniku (GDP per capita), izračunat za entitetski nivo na temelju gore navedenih podataka, još uvijek je neprecizan zbog nedostupnosti valjanih podataka o broju stanovnika, koji je nakon 1991. godine stalno utemeljen na procjenama. Dakle, jedini raspoloživi i verificirani podaci za općinski nivo su podaci o (procijenjenom) broju stanovnika, te podaci o broju zaposlenih i njihovim neto plaćama. Za potrebe ovako pojednostavljene metodologije izračuna BDP po stanovniku, odabrana je vrijednost koja se dobije množenjem broja zaposlenih i broja stanovnika entiteta (Federacije i RS). Ta vrijednost učestvuje u određenom procentu ukupne vrijednosti bruto društvenog proizvoda entiteta. Po takvoj metodologiji izračunata je *orijentacijska* vrijednost BDP po stanovniku općine.

Gornji Vakuf - Uskoplje: BDP (BNP) i BDP per capita

Tabela 25: GDP i GDP Per Capita

Godina	PBZ	PNP (KM)	GDP (KM)	Stanovnika	GDPpC (KM)
2003.	2.253	415,72	41.374.990,14	19.999	2.068,85
2004.	2.339	456,23	49.362.768,09	20.096	2.456,35
2005.	2.366	433,90	48.120.031,80	19.459	2.472,89
2006.	2.490	483,20	57.944.257,74	19.506	2.970,59
2007.	2.108	539,12	56.991.272,94	19.513	2.920,68

PBZ = Prosječan broj zaposlenih; PNP = Prosječna neto plaća



Slika 30: Grafički prikaz kretanja bruto društvenog proizvoda po glavi stanovnika

B. RAZVOJNA VIZIJA OPĆINE

Razvojnom vizijom općine Gornji Vakuf-Uskoplje utvrđuje se okvir i smjernice budućeg razvoja općine. Socioekonomskom analizom detaljno su razrađeni svi značajniji indikatori ekonomskog razvoja koji će se u nastavku razmotriti u kontekstu razvojnih mogućnosti i prijetnji. U tom smislu slijedi razrađena SWOT analiza, odnosno analiza razvojnih snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji nakon čega slijedi razvojna vizija općine sa pripadajućim strateškim pravcima, programima i projektima.

1. SWOT ANALIZA

Analiza razvojnih snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji (SWOT) instrument je identifikacije ključnih razvojnih snaga i slabosti te njihovog smještanja u kontekstu stanja i trendova u širem okruženju (SEA). Kao takva, ona predstavlja ključni prijelaz od osnovne analize ka razmišljanju o budućim pravcima razvoja, odnosno određivanja razvojne vizije, strateških pravaca, prioriteta, te mjera i projekata.

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none">- Visok procenat radno sposobnog stanovništva u oblasti metalne i drvne industrije- Visok procenat prisustva studenata u populaciji općine- Razgranata putna mreža lokalnih i regionalnih saobraćajnica- Prisustvo poznatih količina i kvaliteta lignita, kvarcita i gipsa- Geografski položaj- Prisustvo NVO sektora- Odnos lokalne uprave i građana- Prostorni plan	<ul style="list-style-type: none">- Neistraženost količina i kaliteta granita- Tehnička neopremljenost, zastarjelost opreme- Nedostatak kulturno sportskih objekata- Nedostatak administrativnog centra (općinska zgrada)- Komunalna infrastruktura (vodovod, kanalizacija, kolektori ...)- Nedostatak intenzivne poljoprivredne proizvodnje i prerađivačkih kapaciteta- Loše stanje gradske putne mreže i regionalnog puta R 439- Vertikalna i horizontalna putna signalizacija- Zagađenost i niska svijest o zaštiti životne sredine- Nepostojanje poslovne infrastrukture (industrijske zone, inkubatori, centri za izvrsnost)- Nepostojanje centara (programa) za prekvalifikaciju i dokvalifikaciju- Gradska obilaznica

<p>MOGUĆNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promjena kategorizacije regionalnog puta R 439 u magistralni put - Neistražena količina i kvaliteta granita - Prisustvo velikog procenta građana općine u inostranstvu - Dostupnost fondova za razvoj poslovne infrastrukture (Federalno ministarstvo, kanton) - Dostupnost fondova EU i ostalih donatora - Postojanje investitora za zimski turizam - Postojanje investitora za iskorištavanje obnovljivih izvora energije (energetski potencijal) - Investicije i poticaji za organsku proizvodnju 	<p>PRJETNJE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bijela kuga - Složenost obrazovnog sistema - Nedostatak finansijskih sredstava za poticanje lokalnog razvoja - Prometna izolacija - Politička nestabilnost - Ekonomska kriza - Povremene poplave usljed elementarnih nepogoda
---	--

2. VIZIJA I STRATEŠKI PRAVCI

2.1 Vizija

Vizija općine odnosi se na poželjnu sliku u budućnosti koja mora biti realna, vjerodostojna, a istovremeno i privlačna. Fleksibilnost utvrđene vizije ogleda se i u tome što se ista često formulira kao vrsta imidža, omogućujući na taj način odgovarajuće promjene ovisno o potrebama. Oblikovanje vizije polazi od utvrđivanja postojećeg stanja provođenjem osnovne analize. Jednom utvrđena vizija predstavlja podlogu za razradu strateških pravaca razvoja te konkretnu razradu strategije u obliku programa i projekata

Razvojnom vizijom općine Gornji Vakuf-Uskoplje opisuje se željeno stanje kojem općina dugoročno teži. Vizija općine Gornji Vakuf-Uskoplje utvrđena je kreativnim promišljanjem o budućem stanju na temelju postojećih resursa općine identificiranih iscrpnom analizom.

Razvojna vizija općine Gornji Vakuf-Uskoplje glasi:

Općina Gornji Vakuf-Uskoplje će biti privredni centar, koji povezuje kontinentalni sa mediteranskim dijelom BiH i priobalnim dijelom Hrvatske sa razvijenom ekološkom sviješću i intezivnom organskom poljoprivrednom proizvodnjom, turizmom, razvijenim ljudskim resursima, te predstavlja ugodan ambijent za poslovanje, život i rad sa visokim stepenom iskorištenosti obnovljivih izvora energije i prirodnih resursa.

2.2 Strateški pravci

Strateški pravci općine Gornji Vakuf-Uskoplje svoje ishodište pronalaze u definisanoj viziji koju dalje razrađuju u pogledu njezinog ostvarenja.

Strateški pravci ciljeva općine Gornji Vakuf-Uskoplje su:

1. Poboljšanje ekonomskog razvoja
2. Razvoj infrastrukture
3. Zaštita okoliša i životne sredine
4. Unapređenje ljudskih resursa
5. Razvoj sporta i kulture te unapređenje zdravstvene i socijalne zaštite
6. Uspostava efikasne i otvorene lokalne administracije

2.2.1 Strateški pravac 1: Poboljšanje ekonomskog razvoja

Poboljšanje ekonomskog razvoja, kao prvi strateški pravac, ostvaruje se kroz četiri zadana potpravca i 25 projekata.

Prvi strateški potpravac je unapređenje poljoprivredne proizvodnje sa naglaskom na organsku proizvodnju.

Drugi strateški potpravac je razvoj turizma.

Treći strateški potpravac razvoj proizvodnog poduzetništva.

Četvrti strateški potpravac korištenje obnovljivih izvora energije.

S1.1.	Unapređenje poljoprivredne proizvodnje sa naglaskom na organsku proizvodnju
S1.1.1.	Izrada strategija razvoja poljoprivredne proizvodnje
S1.1.2.	Uspostava sistema poticaja za poljoprivrednu proizvodnju
S1.1.3.	Edukacija u organskoj i konvencionalnoj poljoprivrednoj proizvodnji kroz organizaciju seminara, treninga i okruglih stolova
S1.1.4.	Promocija organske proizvodnje kroz organizaciju sajмова i podršku učestvovanja na sajmovima
S1.1.5.	Brendiranje i konfekcioniranje poljoprivrednih proizvoda
S1.1.6.	Zaštita autohtonih pasmina, sorti i sojeva (tetrijeb, divokoza, autohtona potočna pastrmka, lipljan, rak, vranička brusnica, borovnica, srčanik, Triton)
S1.1.7.	Jačanje službe za poljoprivredu u općini
S1.1.8.	Aktiviranje i rekonstrukcija stočne pijace
S1.1.9.	Izgradnja gradske zelene pijace- tržnice
S1.1.10.	Otkup i prerada ljekobilja, šumskih plodova i voća
S1.1.11.	Otkup i prerada kupusa i krastavaca
S1.1.12.	Uređenje zemljišnih evidencija kroz uspostavu katastra nekretnina (nakon donošenja Zakona o katastru)
S1.2.	Razvoj turizma
S1.2.1.	Izrada strategije razvoja turizma
S1.2.2.	Promocija turizma i turističkih destinacija u općini
S1.2.3.	Donošenje regulacijskih planova za sportsko/turističke centre
S1.2.4.	Definiranje olakšica pri izgradnji objekata infrastrukture u turizmu
S1.2.5.	Stvaranje uslova za razvoj lovnog i ribolovnog turizma
S1.2.6.	Stvaranje uslova za razvoj speleološkog turizma
S1.3.	Razvoj proizvodnog poduzetništva
S1.3.1.	Uspostava i razvoj industrijskih zona
S1.3.2.	Uspostava odjela za lokalni razvoj
S1.3.3.	Stvaranje sistema poticaja za razvoj poduzetništva
S1.3.4.	Izrada analize/studije o mogućim novim granama u proizvodnji na području općine i uspostava sistema poticaja za otvaranje novih grana nove proizvodnje
S1.4.	Korištenje obnovljivih izvora energije
S1.4.1.	Izrada studije iskorištenja vodnog potencijala
S1.4.2.	Izrada studije iskoristivosti vjetro potencijala
S1.4.3.	Jačanje svijesti građana o prednostima i neškodljivosti iskorištavanja obnovljivih izvora energije

2.2.2. Strateški pravac 2: Razvoj infrastrukture

Razvoj infrastrukture, kao drugi strateški pravac, ostvaruje se kroz dva zadana potpravca i 15 projekata.

Prvi strateški potpravac je razvoj saobraćajne infrastrukture.

Drugi strateški potpravac je razvoj komunalne infrastrukture.

S2.1.	Razvoj saobraćajne infrastrukture
S2.1.1.	Asfaltiranje i rekonstrukcija gradskih ulica
S2.1.2.	Uređenje gradske raskrsnice M 16.2 – R 439
S2.1.3.	Asfaltiranje lokalnih puteva cca 20KM
S2.1.4.	Nastavak izgradnje trotoara uz magistralnu cestu u naseljenim mjestima
S2.1.5.	Postavljanje vertikalne signalizacije na asfaltirane lokalne puteve
S2.1.6.	Prekategorizacija R 439 u magistralni i Dobrošin-Mejnik u regionalni
S2.2.	Razvoj komunalne infrastrukture
S2.2.1.	Izrada projektne dokumentacije za vodovodnu/kanalizacionu mrežu u naseljenim mjestima
S2.2.2.	Rekonstrukcija primarne gradske vodovodne/kanalizacione mreže
S2.2.3.	Izgradnja/rekonstrukcija vodovodne/kanalizacione mreže u naseljenim mjestima
S2.2.4.	Uspostava katastra lokalnih izvorišta i vodovoda i njihova zaštita
S2.2.5.	Izgradnja regulacije korita rijeke Vrbas u gradskom dijelu
S2.2.6.	Čišćenje korita rijeka i izgradnja odbrambenih nasipa na kritičnim mjestima podložnim poplavama i zaustavljanje bespravne gradnje u vodozaštitnom pojasu
S2.2.7.	Saniranje postojeće deponije i ostalih divljih deponija te utvrđivanje lokacije za novu gradsku deponiju
S2.2.8.	Izrada analize o izgradnji gradske toplane
S2.2.9.	Ulična rasvjeta u naseljenim mjestima

2.2.3. Strateški pravac 3: Zaštita okoliša i životne sredine

Zaštita okoliša i životne sredine, kao treći strateški pravac, ostvaruje se kroz 7 projekata.

S3.1.	Zaštita okoliša i životne sredine
S3.1.1.	Izrada lokalnog ekološkog akcionog plana LEAP-a
S3.1.2.	Edukacija mladih u obrazovnim institucijama o važnosti životne sredine
S3.1.3.	Zaštita Ždrimačkih jezera
S3.1.4.	Zaštita Ždrimačkih slapova
S3.1.5.	Zaštita Raduškog jezera
S3.1.6.	Zaštita rijeke Krušćice kao mrijetilišta i izvora pitke vode
S3.1.7.	Uređenje i održavanje zelenih površina (šetališta, parkova) u gradu

2.2.4. Strateški pravac 4: Unapređenje ljudskih resursa

Unapređenje ljudskih resursa, kao četvrti strateški pravac, ostvaruje se kroz 5 projekata.

S4.1	Unapređenje ljudskih resursa
S4.1.1.	Razvoj programa za prekvalifikaciju i dokvalifikaciju u oblasti metalne, drvoprerađivačke industrije za rad na savremenim mašinama (CNC, i sl) u saradnji sa zavodom za zapošljavanje i ekonomijom
S4.1.2.	Unapređenje sistema obrazovanja u skladu sa potrebama tržišta
S4.1.3.	Uspostavljanje sistema finansijske podrške za stipendiranje studenata i srednjoškolaca sa posebnom naglaskom na deficitarna zanimanja
S4.1.4.	Unapređenje predškolskog obrazovanja kroz stavljanje u funkciju JU Dječiji vrtić „Zvončić“
S4.1.5.	Sanacija i modernizacija škola u skladu sa finansijskim mogućnostima općine

2.2.5. Strateški pravac 5: Razvoj sporta i kulture te unapređenje zdravstvene i socijalne zaštite

Razvoj sporta i kulture te unapređenje zdravstvene i socijalne zaštite, kao peti strateški pravac, ostvaruje se kroz tri zadana potpravca i 14 projekata.

Prvi strateški potpravac je razvoj sporta i sportske infrastrukture.

Drugi strateški potpravac je razvoj kulture i objekata kulture.

Treći strateški potpravac je unapređenje zdravstvene i socijalne zaštite.

S5.1.	Razvoj sporta i sportske infrastrukture
S5.1.1.	Osnivanje sportskog saveza
S5.1.2.	Podrška za rad i razvoj sportskih društava
S5.1.3.	Popularizacija sporta i podizanja sportske kulture kod građana
S5.1.4.	Završetak izgradnje sportske dvorane
S5.1.5.	Izgradnja novih sportskih objekata
S5.1.6.	Razvoj/obuka stručnog kadra
S5.2	Razvoj kulture i objekata kulture
S5.2.1.	Podrška radu kulturnih društava
S5.2.2.	Oživljavanje rada gradske biblioteke
S5.2.3.	Obilježavanje datuma značajnih za općinu
S5.2.4.	Osnivanje radio stanice
S5.2.5.	Sanacija kulturno historijskih spomenika u skladu sa finansijskim mogućnostima općine
S5.3	Unapređenje zdravstvene i socijalne zaštite
S5.3.1.	Podrška razvoju područnih ambulanti (Voljevac, Voljice, P.Polje)
S5.3.2.	Uspostava sistema podrške socijalno ugroženim kategorijama stanovništva
S5.3.3.	Stvaranje pretpostavki (infrastrukturnih, prostornih) za izgradnju objekata ustanova socijalne zaštite (unapređenje programa i infrastrukture za socijalnu zaštitu)

2.2.6. Strateški pravac 6: Uspostava efikasne i otvorene lokalne administracije

Uspostava efikasne i otvorene lokalne administracije, kao šesti strateški pravac, ostvaruje se kroz 7 projekata.

S6.1	Uspostava efikasne i otvorene lokalne administracije
S6.1.1	Reorganizacija postojećih službi u cilju efikasnosti
S6.1.2	Završetak nove zgrade općine
S6.1.3	Uspostava šalter sale
S6.1.4	Uvođenje e-vlada – izvodi iz matičnih knjiga (rodni list, državljanstvo, i sl.)
S6.1.5	Unapređenje informisanosti građana i analiza prijedloga građana
S6.1.6	Uspostavljanje partnerstva između lokalne uprave i građana
S6.1.7	Modernizacija infrastrukture i opreme

C. AKCIONI PLAN ZA 2011. GODINU

1. LISTA PROGRAMA I PROJEKATA

Prijedlog akcionog plana za 2011. godinu sadrži 33 programa, projekat i mjere koje je neophodno provesti u cilju rješavanja identificiranih problema,. Provedba plana odnosi se na posljednji kvartal 2010. i cijelu 2011. godinu. Plan se dijelom oslanja na općinski budžet, a dijelom na učešće i finansijsku podršku partnera, viših nivoa vlasti, međunarodnih organizacija i donatora.

Prije isteka 2011. godine i usvajanja budžeta za narednu 2012. godinu, potrebno je izvršiti reviziju akcionog plana, te procijeniti u kojoj su mjeri planirani programi, projekti i mjere izvršeni. U okviru radnih grupa potrebno je definirati prioritetne aktivnosti za narednu godinu, a aktivnosti koje nisu provedene prema akcionom planu tekuće godine potrebno je prebaciti u plan za sljedeću godinu.

R/Br		NAZIV PROJEKTA	Vrijednost u KM	Nivo implementacije
	S1	POBOLJŠANJE EKONOMSKOG RAZVOJA		
	S1.1.	<i>Unapređenje poljoprivredne proizvodnje sa naglaskom na organsku proizvodnju</i>		
1	S1.1.1.	Izrada strategije razvoja poljoprivredne proizvodnje	10.000,00	FINAL
2	S1.1.3.	Edukacija u organskoj i konvencionalnoj poljoprivrednoj proizvodnji kroz organizaciju seminara, treninga i okruglih stolova	15.000,00	FAZNO
3	S1.1.4.	Promocija organske proizvodnje kroz organizaciju sajмова i podršku učestvovanja na sajmovima	20.000,00	FAZNO
4	S1.1.7.	Jačanje službe za poljoprivredu u općini	20.000,00	FAZNO
	S1.2.	<i>Razvoj turizma</i>		
5	S1.2.3.	Donošenje regulacijskih planova za sportsko/turističke centre	50.000,00	FINAL
6	S1.2.6.	Stvaranje uslova za razvoj speleološkog turizma	15.000,00	FAZNO
	S1.3.	<i>Razvoj proizvodnog poduzetništva</i>		
7	S1.3.1.	Uspostava i razvoj industrijskih zona	750.000,00	FAZNO
	S1.4	<i>Korištenje obnovljivih izvora energije</i>		
8	S1.4.1.	Jačanje svijesti građana o prednostima i neškodljivosti iskorištavanja obnovljivih izvora energije	5.000,00	FAZNO

	S2	RAZVOJ INFRASTRUKTURE		
	S2.1	<i>Razvoj saobraćajne infrastrukture</i>		
9	S2.1.1.	Asfaltiranje i rekonstrukcija gradskih ulica	500.000,00	FAZNO
10	S2.1.2.	Uređenje gradske raskrsnice M 16.2 – R 439	50.000,00	FINAL
11	S2.1.3.	Asfaltiranje lokalnih puteva cca 20KM	1.500.000,00	FAZNO
12	S2.1.4.	Nastavak izgradnje trotoara uz magistralnu cestu u naseljenim mjestima	1.000.000,00	FAZNO
13	S2.1.5.	Postavljanje vertikalne signalizacije na asfaltirane lokalne puteve	150.000,00	FAZNO
	S2.2	<i>Razvoj komunalne infrastrukture</i>		
14	S2.2.1.	Izrada projektne dokumentacije za vodovodnu/kanalizacionu mrežu u naseljenim mjestima	100.000,00	FAZNO
15	S2.2.2.	Rekonstrukcija primarne gradske vodovodne/kanalizacione mreže	3.000.000,00	FAZNO
16	S2.2.3.	Izgradnja/rekonstrukcija vodovodne/kanalizacione mreže u naseljenim mjestima	1.000.000,00	FAZNO
17	S2.2.4.	Uspostava katastra lokalnih izvorišta i vodovoda i njihova zaštita	50.000,00	FAZNO
18	S2.2.5.	Izgradnja regulacije korita rijeke Vrbas u gradskom dijelu	1.500.000,00	FAZNO
19	S2.2.6.	Čišćenje korita rijeka i izgradnja odbrambenih nasipa na kritičnim mjestima podložnim poplavama i zaustavljanje bespravne gradnje u vodozaštitnom pojasu	150.000,00	FAZNO
20	S2.2.9.	Ulična rasvjeta u naseljenim mjestima	80.000,00	FAZNO
	S3	ZAŠTITA OKOLIŠA I ŽIVOTNE SREDINE		
21	S3.1.7.	Uređenje i održavanje zelenih površina (šetališta, parkova) u gradu	100.000,00	FAZNO
	S4	UNAPREĐENJE LJUDSKIH RESURSA		
22	S4.1.3.	Uspostavljanje sistema finansijske podrške za stipendiranje studenata i srednjoškolaca sa posebnim naglaskom na deficitarna zanimanja	300.000,00	FAZNO
23	S4.1.4.	Unapređenje predškolskog obrazovanja kroz stavljanje u funkciju JU Dječiji vrtić „Zvončić“	60.000,00	FINAL

	S5	RAZVOJ SPORTA I KULTURE TE UNAPREĐENJE ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE		
	S5.1	<i>Razvoj sporta i sportske infrastrukture</i>		
24	S5.1.2.	Podrška za rad i razvoj sportskih društava	350.000,00	FAZNO
25	S5.1.3.	Popularizacija sporta i podizanja sportske kulture kod građana	30.000,00	FAZNO
26	S5.1.4.	Izgradnja sportske dvorane	1.500.000,00	FAZNO
27	S5.1.5.	Izgradnja novih sportskih objekata	100.000,00	FAZNO
	S5.2	<i>Razvoj kulture i objekata kulture</i>		
28	S5.2.1.	Podrška radu kulturnih društava	125.000,00	FAZNO
29	S5.2.2.	Oživljavanje rada gradske biblioteke	50.000,00	FAZNO
	S6	USPOSTAVA EFIKASNE I OTVORENE LOKALNE ADMINISTRACIJE		
30	S6.1.1	Reorganizacija postojećih službi u cilju efikasnosti	50.000,00	FAZNO
31	S6.1.2	Završetak nove zgrade općine	1.500.000,00	FAZNO
32	S6.1.5	Unapređenje informiranosti građana i analiza prijedloga građana	50.000,00	FAZNO
33	S6.1.6	Uspostavljanje partnerstva između lokalne uprave i građana	50.000,00	FAZNO

2. PROJEKTNE IDEJE

Naziv projekta	S1.1.7. IZRADA STRATEGIJE RAZVOJA POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE
Strateški pravac i program	S1 POBOLJŠANJE EKONOMSKOG RAZVOJA S1.1. Unapređenje poljoprivredne proizvodnje sa naglaskom na organsku proizvodnju
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje, SBK/KSB
Vrijednost projekta	10.000,00 KM
<p>Ciljevi projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Unapređenje poljoprivredne proizvodnje, sa posebnim osvrtom na razvoj organske poljoprivredne proizvodnje - Značajnije korištenje prirodnih resursa naše općine (šumski plodovi, ljekobilje i dr.) - Poboljšanje stočnog fonda i izgradnja mini farmi - Proširenje kapaciteta mljekarske proizvodnje - Usmjeravanje poljoprivrednih proizvođača na proizvodnju deficitarnih poljoprivrednih proizvoda - Unapređenje saradnje poljoprivrednih proizvođača po mjesnim zajednicama 	
<p>Kratak opis projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Formiranje općinskog tima za izradu Strategije razvoja poljoprivredne proizvodnje - Izrada i štampanje Strategije (prikupljenje podataka, obrada podataka, javne rasprave isl.) 	
<p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja novih objekata za preradu poljoprivrednih proizvoda - Zapošljavanje novih radnika – oko 300 novih radnih mjesta - Brži razvoj općine Gornji Vakuf-Uskoplje 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010.-2011. godina

Naziv projekta	S1.1.3. - EDUKACIJA U ORGANSKOJ I KONVENCIONALNOJ PRIZVODNJI KROZ ORGANIZACIJU SEMINARA, TRENINGA I OKRUGLIH STOLOVA
Strateški pravac i program	S1. - POBOLJŠANJE EKONOMSKOG RAZVOJA S1.1. - Unapređenje poljoprivredne proizvodnje sa naglaskom na organsku proizvodnju
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje
Mogući izvor financiranja	Proračun općine
Vrijednost projekta	15.000 KM
Ciljevi projekta:	
<ul style="list-style-type: none"> - Educirati aktivne i potencijalne proizvođače, kako u organskoj, tako i u konvencionalnoj proizvodnji hrane. 	
Kratak opis projekta:	
<ul style="list-style-type: none"> - Organiziranje edukacije kroz seminare i okrugle stolove. - Organiziranje edukacija kroz praktičan rad na terenu. 	
Očekivani rezultati:	
<ul style="list-style-type: none"> - Razvijena svijest do te mjere da se proizvodnjom hrane na taj način, proizvodi zdrava hrana, kao da se i tom proizvodnjom može ostvariti profit veći nego proizvodnjom hrane na konvencionalan način. - Omasoviti proizvodnju do te mjere da budemo prepoznatljiva općina po proizvodnji pojedih poljoprivrednih proizvoda, kao i to da se od toga stvara radno mjesto od kojeg se može živjeti život dostojan čovjeku koji živi od svog rada 	
Predloženi vremenski okvir (početak – kraj)	2010. godina – 2015. godina

Naziv projekta	S1.1.4. - PROMOCIJA ORGANSKE PROIZVODNJE KROZ ORGANIZIRANJE SAJMOVA I PODRŠKU UČESTVOVANJA NA SAJMOVIMA
Strateški pravac i program	S1. - POBOLJŠANJE EKONOMSKOG RAZVOJA S1.1. - Unapređenje poljoprivredne proizvodnje sa naglaskom na organsku proizvodnju
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje
Mogući izvor financiranja	Proračun općine
Vrijednost projekta	20.000 KM
Ciljevi projekta: <ul style="list-style-type: none"> - Promoviranje poljoprivredne proizvodnje, - Sajamska prodaja, - Otvaranje novih ideja u poljoprivrednoj proizvodnji 	
Kratak opis projekta: <ul style="list-style-type: none"> - Podrška organiziranju sajamskog izlaganja organskih proizvoda na prostoru naše općine, - Podrška učesnicima sajamskog izlaganja poljoprivrednih proizvoda na prostorima drugih općina - regija 	
Očekivani rezultati: <ul style="list-style-type: none"> - Omasoviti proizvodnju do te mjere da budemo prepoznatljiva općina po proizvodnji pojedinih poljoprivrednih proizvoda, - Otvaranje novih radnih mjesta, - Afirmacija općine 	
Predloženi vremenski okvir (početak – kraj)	2010. godina – 2015. godina

Naziv projekta	S1.1.7. - JAČANJE SLUŽBE ZA POLJOPRIVREDU U OPĆINI
Strateški pravac i program	S1. - POBOLJŠANJE EKONOMSKOG RAZVOJA S1.1.- Unapređenje poljoprivredne proizvodnje sa naglaskom na organsku proizvodnju
Predlagač (institucija)	OPĆINSKI NAČELNIK
Mogući izvor financiranja	Proračun općine
Vrijednost projekta	20.000 KM na godišnjem nivou
<p>Ciljevi projekta:</p> <p>Veća naobrazba poljoprivrednih proizvođača, na polju kvalitetnije i kvantitetnije proizvodnje u poljoprivredi, kako u organskoj, tako i u konvencionalnoj proizvodnji.</p>	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>U sistematizaciji radnih mjesta u općini predvidjeti novo radno mjesto u službi za ekonomiju, finansije i stradalnike rata – saradnja sa poljoprivrednim proizvođačima.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uvažavanje proizvodnje u poljoprivredi. - Razvijena svijest ovdašnjeg čovjeka da poljoprivredna proizvodnja predstavlja bitan dio u sveobuhvatnom ekonomskom razvoju. - Proizvodnja u poljoprivredi kao izvor samozapošljavanja 	
Predloženi vremenski okvir (početak – kraj)	2010. godina – 2015. godina

Naziv projekta	S2.2.3.DONOŠENJE REGULACIJSKIH PLANOVA ZA SPORTSKO/TURISTIČKE CENTRE
Strateški pravac i program	S1. - POBOLJŠANJE EKONOMSKOG RAZVOJA S1.2. Razvoj turizma
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje
Mogući izvor financiranja	Općina + Koncesionar Ministarstvo prostornog uređenja obnove i povratka SBK
Vrijednost projekta	50.000,00 KM
Ciljevi projekta: Stvoriti uslove za razvoj zimskog i ljetnog turizma.	
Kratak opis projekta: <ul style="list-style-type: none"> - Na pomenutom prostoru izraditi regulacioni plan sa svim sadržajima i aktivnostima za tu vrstu djelatnosti. - Provesti javne rasprave i uključiti lokalno stanovništvo u izradu SRC. 	
Očekivani rezultati: <ul style="list-style-type: none"> - Popularizacija turizma, zdravog načina života, stvaranje zajedništva, želje za dokazivanjem na sportskom polju. Stvaranje novih sportaša (skijaša). - Zapošljavanje novih radnika. - Brži razvoj općine. 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010.-2011.

Naziv projekta	S1.2.6. STVARANJE USLOVA ZA RAZVOJ SPELEOLOŠKOG TURIZMA
Strateški pravac i program	S1 – POBOLJŠANJE EKONOMSKOG RAZVOJA S1.2. – Razvoj turizma
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina,SBK,Fedeacija,EU
Vrijednost projekta	15.000,00 KM
<p>Ciljevi projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proširenje turističke ponude na području općine Gornji Vakuf-Uskoplje - Zaštita i uređenje dva speleološka objekta za turističku upotrebu. - Jačanje svijesti o potrebi zaštite speleoloških objekata na području naše općine <p>Stvaranje pretpostavki za daljnja istraživanja speleoloških objekata na području naše općine</p>	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>Navedenim projektom bi se izvršilo uređenje dva speleološka objekta (tzv. Krupljanske pećine) u neposrednoj blizini grada. Udaljenost speleoloških objekata od grada je cca 5 km. Po uređenju objekata bili bi dostupni za turističku ponudu. Druga aktivnost bi se vodila na polju daljnjih istraživanja navedenih speleoloških objekata i drugih speleoloških objekata na području naše općine. Projektom bi se izgradila potrebna infrastruktura za sigurni pristup i boravak u navedenim speleološkim objektima.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <p>Postojeća blizina navedena dva speleološka objekta bi omogućila interesantnu turističku destinaciju i može se očekivati značajnija posjećenost navedenim objektima.</p>	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010.-2015.

Naziv projekta	S13.1.USPOSTAVA I RAZVOJ INDUSTRIJSKIH ZONA
Strateški pravac i program	S1-POBOLJŠANJE EKONOMSKOG RAZVOJA S1.3.- Razvoj proizvodnog poduzetništva
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina,SBK.Federacija,EU
Vrijednost projekta	750.000,00 KM
Ciljevi projekta: <ul style="list-style-type: none"> - Poboljšanje poslovnog ambijenta na području općine Gornji Vakuf-Uskoplje - Uređenje i proširenje postojeće industrijske zone « Batuški lug » - Sav neizgrađeni prostor je državno vlasništvo 	
Kratak opis projekta: <ul style="list-style-type: none"> - Uređenje industrijske zone – čišćenje niskog rastinja,čišćenje divlje deponije zemljišta i ravnanje zemljišta mašinskim putem - Izgradnja sve potrebne infrastrukture na dijelu neizgrađene industrijske zone - Parcelizacija zone za izgradnju novih industrijskih objekata 	
Očekivani rezultati: <ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja novih privrednih objekata - Zapošljavanje novih radnika – oko 500 novih radnih mjesta - Brži razvoj općine Gornji Vakuf-Uskoplje - Ljepši život svih stanovnika općine Gornji Vakuf-Uskoplje 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010.-2015.

Naziv projekta	1.4.1. JAČANJE SVIJEŠTI GRAĐANA O PREDNOSTIMA I NEŠKODLJIVOSTI ISKORIŠTAVANJA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE
Strateški pravac i program	S1-POBOLJŠANJE EKONOMSKOG RAZVOJA S1.4.- Korištenje obnovljivih izvora energije
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Vrijednost projekta	5.000,00 KM
Cilj projekta: Nastaviti izgradnju objekata obnovljivih izvora energije	
Kratak opis projekta: Upoznati stanovništvo o svim prednostima koje donose projekti izgradnje objekata za iskorištavanje obnovljivih izvora energije	
Očekivani rezultati: <ul style="list-style-type: none"> - Povećanje zapošljavanja - Smanjenje uticaja na klimatske promjene - Smanjenje zagađivanja zraka - Studija korištenja potencijala OIE (obnovljivih izvora energije) sa mapama pojedinih oblika OIE 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010. – 2012.

Naziv projekta	2.1.1 ASFALTIRANJE I REKONSTRUKCIJA GRADSKIH ULICA
Strateški pravac i program	S2- RAZVOJ INFRASTRUKTURE S2.1- Razvoj saobraćajne infrastrukture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina Gornji Vakuf – Uskoplje, SBK, Federacija, ostali donatori
Vrijednost projekta	500.000,00 KM
<p>Cilj projekta:</p> <p>Rekonstrukcija postojećeg oštećenog asfaltnog kolovoza na gradskim ulicama i asfaltiranje neasfaltiranih gradskih ulica</p>	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>Rekonstrukcija gradskih ulica podrazumijeva saniranje dotrajalog i uništenog asfaltnog zastora kolnika, odnosno po potrebi i podloge skidanjem (frejzanjem) istog, ugradnjom novog asfaltnog zastora uz prethodno saniranje podloge ili presvlačenje postojećeg asfaltnog zastora novim slojem asfalta. Zamjena postojećih uništenih i oštećenih betonskih ivičnjaka i pasica, izrada oborinske kanalizacije za odvod površinskih voda, rekonstrukcija trotoara i parking prostora i drugi neophodni radovi.</p> <p>Gradske ulice su površine od općeg društvenog interesa i veoma su važne za našu općinu sa estetskog aspekta, aspekta sigurnosti za sve učesnike u prometu, funkcionalnosti i kvalitete komunikacije.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poboljšana estetska slika grada • Povećana sigurnost i promet za sve učesnike na gradskim ulicama • Umanjeni troškovi održavanja gradskih ulica 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010. – 2015.

Naziv projekta	2.1.2. UREĐENJE GRADSKE RASKRSNICE M16.2 – R 439
Strateški pravac i program	S2- RAZVOJ INFRASTRUKTURE S2.1- Razvoj saobraćajne infrastrukture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje, Federacija
Vrijednost projekta	50.000,00 KM
<p>Cilj projekta:</p> <p>Povećanje propusne moći predmetne raskrsnice, povećanje sigurnosti saobraćaja za sve učesnike, osavremenjivanje iste postavljanjem svjetlosne saobraćajne signalizacije.</p>	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>Proširenje raskrsnice umetanjem treće kolovozne trake za lijevo skretanje sa svih prilaza na raskrsnici, postavljanje svjetlosne saobraćajne signalizacije, rekonstrukcija postojećih trotoara i izrada novih.</p> <p>Rekonstrukcijom raskrsnice M16.2-(Bugojno-G.Vakuf-Uskoplje) sa regionalnim putem R-439 (G.Vakuf-Uskoplje-Novu Travnik) i gradskom ulicom Branka Mikulić postigla bi se modernizacija iste i omogućila kvalitetnija i sigurnija komunikacija na istoj.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <p>Povećanje propusne moći raskrsnice, smanjenje čekanja na uključanje učesnika u saobraćaju sa sporednih puteva/ulica na put s prvenstvom prolaska, povećanje sigurnosti svih učesnika u saobraćaju, osavremenjivanje raskrsnice postavljanjem svjetlosne saobraćajne signalizacije.</p>	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010. – 2011.

Naziv projekta	2.1.3. ASFALTIRANJE LOKALNIH PUTEVA CCA 20 KM
Strateški pravac i program	S2- RAZVOJ INFRASTRUKTURE S2.1- Razvoj saobraćajne infrastrukture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina Gornji Vakuf – Uskoplje, SBK, Federacija, ostali donatori
Vrijednost projekta	1.500.000,00
Cilj projekta: Rekonstrukcija (asfaltiranje) neasfaltiranih lokalnih puteva na području općine	
Kratak opis projekta: Asfaltiranje lokalnih puteva na prethodno pripremljenu i ispitanu podlogu uz izvođenje svih ostalih neophodnih radova kao što su: pripremni, zemljani, betonski i montažni. Lokalni putevi su infrastrukturni projekti od velike važnosti za svaku općinu, pa tako i za našu, jer omogućavaju kvalitetnu komunikaciju naseljenih mjesta sa općinskim središtem i omogućavaju razvoj ruralnih dijelova općine i sprečavaju odliv ruralnog stanovništva ka gradskim naseljima.	
Očekivani rezultati: Poboljšanje putne komunikacije naseljenih mjesta sa općinskim središtem općine G.Vakuf-Uskoplje, umanjeње troškova održavanja putnih komunikacija i povećanje kvalitete istog.	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010. – 2015.

Naziv projekta	2.1.4. NASTAVAK IZGRADNJE TROTOARA UZ MAGISTRALNU CESTU U NASELJENIM MJESTIMA
Strateški pravac i program	S2- RAZVOJ INFRASTRUKTURE S2.1- Razvoj saobraćajne infrastrukture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Federacija
Vrijednost projekta	1.000.000,00 KM
<p>Cilj projekta:</p> <p>Završetak započete izgradnje trotoara s obje strane M 16.2 (St 19+000 do St 21+000) Bugojno-G.Vakuf-Uskoplje na gradskom dijelu općine, izgradnja trotoara uz M 16.2 kroz naseljena mjesta Dražev Dolac-Pajić Polje-Duratbegović Dolac</p>	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>Nastavak započete izgradnje trotoara s obje strane M 16.2 (St 19+000 do St 21+000) Bugojno-G.Vakuf-Uskoplje na gradskom dijelu općine sukladno projektnoj dokumentaciji. Izrada projektne dokumentacije i izgradnja trotoara uz M 16.2 Bugojno-G.Vakuf-Uskoplje desnom stranom u pravcu naše općine kroz naseljena mjesta Dražev Dolac-Pajić Polje-Duratbegović Dolac, uz rješavanje odvoda oborinske vode i regulaciju odvodnog kanala uz put. Na spomenutoj lokaciji su već postavljeni betonski ivičnjaci.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <p>Povećanje sigurnosti saobraćaja za sve učesnike u saobraćaju posebno za pješake, odnosno osnovnoškolsku djecu koja bi trotoar najčešće koristila zbog dolaska i odlaska do osnovnoškolskog objekta u Pajić Polju</p>	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010. – 2015.

Naziv projekta	2.1.5. POSTAVLJANJE VERTIKALNE SIGNALIZACIJE NA ASFALTIRANE LOKALNE PUTEVE
Strateški pravac i program	S2- RAZVOJ INFRASTRUKTURE S2.1- Razvoj saobraćajne infrastrukture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina Gornji Vakuf – Uskoplje, SBK, Federacija, ostali donatori
Vrijednost projekta	150.000,00 KM
<p>Cilj projekta:</p> <p>Opremanje asfaltiranih lokalnih puteva vertikalnom saobraćajnom signalizacijom u svrhu povećanja sigurnosti svih učesnika u saobraćaju na istim</p>	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>Nabavka, transport i ugradnja svih potrebnih saobraćajnih znakova na asfaltiranim lokalnim putevima.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <p>Postavljanjem vertikalne signalizacije svi učesnici u saobraćaju na lokalnim asfaltiranim putevima bi pravovremeno bili obaviješteni o opasnostima, o izričitim naredbama i ostalim obavještenjima odnosno o pravilima ponašanja svih sudionika u saobraćaju, čime bi se uveliko povećala sigurnost svih učesnika u saobraćaju.</p>	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010. – 2015.

Naziv projekta	2.2.1. IZRADA PROJEKTNE DOKUMENTACIJE ZA VODOVODNO /KANALIZACIONU MREŽU U NASELJENIM MJESTIMA
Strateški pravac i program	S2- RAZVOJ INFRASTRUKTURE S2.2- Razvoj komunalne infrastrukture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina Gornji Vakuf – Uskoplje, SBK, Federacija, ostali donatori
Vrijednost projekta	100 000,00
Cilj projekta:	
Izgradnja i rekonstrukcija vodovodno/kanalizacione mreže	
Kratak opis projekta:	
<p>U naseljima na području općine Gornji Vakuf-Uskoplje koja ne posjeduju izgrađenu vodovodno/kanalizacionu mrežu ili je ta mreža neupotrebljiva zbog dotrajalosti, te postoji opasnost za stanovništvo ovih naselja da budu zdravstveno ugroženi, potrebno je uraditi projektne dokumentacije kako bi se moglo pristupiti realizaciji istih.</p> <p>Ovim projektnim dokumentacijama bi se sistemski riješio problem snabdijevanja pitkom vodom kao i odvodnja otpadnih voda, odnosno stvorili bi se uslovi za traženje potrebnih sredstava i izgradnja vodovodnih i kanalizacionih projekata.</p>	
Očekivani rezultati:	
<ul style="list-style-type: none"> - stvaranje pretpostavki za pronalaženje mogućih donatora - urađena projektna dokumentacija za vodovodnu i kanalizacionu mrežu u naseljenim mjestima - animirano stanovništvo za sufinansiranje za realizaciju navedenih projekata 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010. – 2015.

Naziv projekta	2.2.2. REKONSTRUKCIJA PRIMARNE GRADSKJE VODOVODNE /KANALIZACIONE MREŽE
Strateški pravac i program	S2- RAZVOJ INFRASTRUKTURE S2.2- Razvoj komunalne infrastrukture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina Gornji Vakuf – Uskoplje, SBK, Federacija, ostali donatori
Vrijednost projekta	3 000 000,00 KM
<p>Cilj projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izgradnja nove vodovodno/kanalizacione mreže u gradskoj zoni - stvaranje kvalitetnijih životnih uslova za 5000 stanovnika u urbanoj zoni - održiv razvoj grada - širenje urbane zone 	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>Postojeća gradska vodovodna i kanalizaciona mreža, zbog svoje zastarjelosti, nedovoljnog kapaciteta, ne može da podmiri trenutne potrebe stanovništva, što dovodi do čestih prekida u vodosnabdijevanju kao i izlivanja otpadnih voda na otvorene površine i rijeke.</p> <p>Sve ovo uzrokuje određene zdravstvene probleme osjetljivim populacijama, djeci i starcima. Ovim projektom bi se u potpunosti rekonstruisala vodovodna i kanalizaciona mreža urbanog dijela, te se omogućio kvalitetan i zdrav život kao i održiv razvoj grada i izgradnja ostale infrastrukture.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poboljšan kvalitet života - Obezbeđenje dovoljne količine pitke vode za sve stanovnike urbanog dijela - Smanjeni rizici izlivanja otpadnih voda na otvorenim površinama i rijekama - Lakše održavanje vodovodne i kanalizacione mreže - Stvoreni preduslovi za širenje urbane zone kao i privredni razvoj 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010. – 2015.

Naziv projekta	2.2.3. IZGRADNJA/REKONSTRUKCIJA VODOVODNE I KANALIZACIONE MREŽE U RURALNIM NASELJENIM MJESTIMA
Strateški pravac i program	S2- RAZVOJ INFRASTRUKTURE S2.2- Razvoj komunalne infrastrukture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina Gornji Vakuf – Uskoplje, SBK, Federacija, ostali donatori
Vrijednost projekta	1.000.000,00 KM
<p>Cilj projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja/rekonstrukcija vodovodno/kanalizacione mreže u ruralnim sredinama - stvaranje kvalitetnijih životnih uslova u ruralnim naseljima - stavljanje vodovoda pod nadzor ovlaštenih preduzeća 	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>Postojeća vodovodna i kanalizaciona mreža u ruralnim sredinama zbog svoje zastarjelosti, nedovoljnog kapaciteta i nestručne izgradnje ne može da podmiri trenutne potrebe stanovništva, što dovodi do čestih prekida u vodosnabdijevanju kao i izlivanja otpadnih voda na otvorene površine i rijeke. Također, vodovodna mreža u ruralnim sredinama nije urađena planski, odnosno stanovništvo se pitkom vodom snabdijeva sa neispitanih i nekontrolisanih manjih izvora.</p> <p>Problem predstavlja i kanalizaciona mreža, odnosno odvodnja se vrši pojedinačno u obližnje rijeke, što predstavlja ekološki problem za širu zajednicu.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poboljšan kvalitet života - Obezbeđenje dovoljne količine pitke vode za sve stanovnike ruralnih naselja - Smanjeni rizici izlivanja otpadnih voda na otvorenim površinama i rijekama - Lakše održavanje vodovodne i kanalizacione mreže 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010. – 2015.

Naziv projekta	2.2.4. USPOSTAVA KATASTRA LOKALNIH IZVORIŠTA I VODOVODA I NJIHOVA ZAŠTITA
Strateški pravac i program	S2- RAZVOJ INFRASTRUKTURE S2.2- Razvoj komunalne infrastrukture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina Gornji Vakuf – Uskoplje, SBK, ostali donatori
Vrijednost projekta	50 000,00 KM
Cilj projekta: <ul style="list-style-type: none"> - Lociranje, označavanje na kartama postojećih izvorišta pitke vode - Zaštita izvorišta pitke vode na čitavom području općine 	
Kratak opis projekta: <p>Postojeća vodovodna infrastruktura na području općine je izgrađena neplanski te nema potrebnu dokumentaciju. Uspostavom katastra lokalnih izvorišta i vodovoda dobila bi se cjelokupna slika sa područja općine o postojećoj vodovodnoj infrastrukturi i mogućim poboljšanjima u iskorištavanju pitke vode, kao daljoj izgradnji lokalnih vodovoda i njihovoj zaštiti.</p>	
Očekivani rezultati: <p>Urađen katastar lokalnih izvorišta i vodovoda sa opisom potrebne zaštite</p>	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010. – 2015.

Naziv projekta	2.2.5. IZGRADNJA REGULACIJE KORITA RIJEKE VRBAS U GRADSKOM DIJELU
Strateški pravac i program	S2- RAZVOJ INFRASTRUKTURE S2.2- Razvoj komunalne infrastrukture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina Gornji Vakuf – Uskoplje, Agencija za vode, SBK, Federacija, ostali donatori
Vrijednost projekta	1 500 000,00 KM
<p>Cilj projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preventivno djelovati na zaštiti od poplava - Uređenje obale rijeke Vrbas u gradskom dijelu 	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>Neuređene obale rijeke Vrbas u gradskom dijelu predstavljaju problem prilikom većeg vodostaja rijeke kao i nelegalnu gradnju od nesavjesnih građana.</p> <p>Kao rezultat neizgrađene regulacije u gradskom dijelu javljaju se ogromne štete pilikom izlivanja rijeke Vrbas na materijalnim dobrima kao i na infrastrukturi.</p> <p>Općina Gornji Vakuf-Uskoplje i Agencija za vodno područje rijeke Save su ovo prepoznali kao jedan od gorućih problema po pitanju zaštite voda. Stoga je urađen projekat regulacije za 2 kilometra pri čemu je u toku realizaciji oko 300 metara, a u fazi izrade je projektna dokumentacija za još 2,5 kilometara.</p> <p>Po postojećoj projektnoj dokumentaciji potrebno je izgraditi regulaciju korita u dužini od 2 kilometra kako bi se izbjegle moguće štete i zaštitilo stanovništvo.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urađena zaštita korita rijeke Vrbas - Zaštita od mogućih poplava - Onemogućavanje nelegalne gradnje i drugih radova u koritu i na obalama rijeke Vrbas - Osiguranje stanovništva i drugih materijalnih dobara - Izgrađeno šetalište uz rijeku 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010. – 2015.

Naziv projekta	2.2.6. ČIŠĆENJE KORITA RIJEKA, IZGRADNJA ODBRAMBENIH NASIPA NA KRITIČNIM MJESTIMA PODLOŽNIM POPLAVAMA I ZAUSTAVLJANJE BESPRAVNE GRADNJE U VODOZAŠTITNOM POJASU
Strateški pravac i program	S2- RAZVOJ INFRASTRUKTURE S2.2- Razvoj komunalne infrastrukture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina Gornji Vakuf – Uskoplje, Agencija za vode, SBK, Federacija, ostali donatori
Vrijednost projekta	150.000,00 KM
Cilj projekta: <ul style="list-style-type: none"> - Zaštititi korita rijeka od izlivanja - Zaustaviti nelegalnu gradnju u vodozaštitnom pojasu 	
Kratak opis projekta: <p>Zbog neuređenih obala rijeka, kao i čestih nelegalnih radnji u vodozaštitnom pojasu, često dolazi do izlivanja i plavljenja poljoprivrednih i stambenih objekata. Potrebno je redovno održavati kritične lokacije čišćenjem naplavljenog materijala kao i izgrađivati obrambene kamene nasipe u saradnji sa nadležnim institucijama.</p>	
Očekivani rezultati: <ul style="list-style-type: none"> - Urađena zaštita korita rijeka na području općine - Zaštita od mogućih poplava - Onemogućavanje nelegalne gradnje i drugih radova u koritu i na obalama rijeka - Osiguranje stanovništva i drugih materijalnih dobara 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010. – 2015.

Naziv projekta	2.2.9. ULIČNA RASVJETA U NASELJENIM MJESTIMA
Strateški pravac i program	S2- RAZVOJ INFRASTRUKTURE S2.2- Razvoj komunalne infrastrukture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina Gornji Vakuf – Uskoplje, SBK, Federacija, građani
Vrijednost projekta	80.000,00 KM
<p>Cilj projekta:</p> <p>Veća ruralna naselja modernizovati i urbanizovati kako bi kvalitet života bio poboljšan.</p>	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>U većim naseljenim mjestima na području cijele općine potrebno je, u saradnji sa mještanima, izgraditi uličnu rasvjetu, jer postoji velika zainteresovanost mještana za ovu vrstu projekta.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zaustavljen trend migracije iz ruralne sredine u urbanu - Poboljšan kvalitet života u ruralnim naseljima - Razvoj ruralne sredine 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010. – 2015.

Naziv projekta	3.1.7. UREĐENJE I ODRŽAVANJE ZELENIH POVRŠINA
Strateški pravac i program	S.3.- ZAŠTITA OKOLIŠA I ŽIVOTNE SREDINE
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Vrijednost projekta	100.000,00 KM
Cilj projekta: <ul style="list-style-type: none"> - Razvijati ekološku svijest svih građana - Urediti zelene površine u gradu i poboljšati estetsku sliku grada 	
Kratak opis projekta: <p>Zelene površine u gradu nisu dovoljno uređene te stvaraju ružnu sliku o gradu i građanima koji u njemu žive. Općina u saradnji sa JKP «Radovinom», kao i svim ostalim zainteresovanim organizacijama i fizičkim licima, treba urediti zelene površine i redovno ih održavati čistim i lijepim. Osim toga, promijenila bi se svijest građana i više bi se čuvala životna sredina i odnos prema prirodi, javnim i zelenim površinama.</p>	
Očekivani rezultati: <p>Razvijena ekološka svijest Estetska slika grada se uljepšava i održava Uključivanje građana u čuvanju i održavanju životne sredine</p>	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010. – 2015.

Naziv projekta	S4.1.3. USPOSTAVLJANJE SISTEMA FINANSIJSKE PODRŠKE ZA STIPENDIRANJE STUDENATA SA POSEBNIM NAGLASKOM NA DEFICITARNA ZANIMANJA
Strateški pravac i program	S4.-UNAPREĐENJE LJUDSKIH RESURSA
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor financiranja	Općina
Vrijednost projekta	300.000 KM
<p>Ciljevi projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> -pomoć studentima slabijeg imovnog stanja -osiguranje deficitarnih kadrova sa ciljem poticanja ekonomskog razvoja općine -motivacija studenata za školovanje za deficitarna zanimanja -smanjenje broja deficitarnih zanimanja 	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>Usvojiti Pravilnik o dodjeli stipendija studentima sa područja općine u kojem bi se propisale procedure, odnosno postupak dodjele stipendija, u kojem bi se dodatno bodovala deficitarna zanimanja i kojim bi se, sukladno mogućnostima, utvrdile veće stipendije za deficitarna zanimanja.</p> <p>U skladu sa potrebama ekonomije, odnosno stanja na tržištu rada, nadležno tijelo će svake godine utvrđivati deficitarna zanimanja.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • smanjenje nezaposlenosti, • jačanje ekonomije, • kvalitetnije osnovno i srednje obrazovanje, 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010.-2015.

Naziv projekta	S4.1.4. UNAPREĐENJE PREDŠKOLSKOG OBRAZOVANJA KROZ STAVLJANJE U FUNKCIJU JU DJEČIJI VRTIĆ «ZVONČIĆ»
Strateški pravac i program	S4.- UNAPREĐENJE LJUDSKIH RESURSA
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje
Mogući izvor financiranja	Općina, Federalno ministarstvo obrazovanja, Vlada RH,
Vrijednost projekta	60.000 KM
<p>Ciljevi projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osiguranje uslova djeci predškolskog uzrasta za optimalan tjelesni, intelektualni, emocionalni i socijalni razvoj • za uspješan daljnji odgoj i obrazovanje • uticaj na pozitivan emocionalni i socijalni razvoj djeteta, • razvijanje potencijala djece za budući život • formiranje moralnih osobina, radnih i kulturnih navika kod djece 	
<p>Kratak opis projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • završiti sve neophodne radove na zgradi dječijeg vrtića «Zvončić» kao što su elektro-instalacije, instalacije grijanja, vodoinstalaterski i keramički radovi, sanacija zidova, nabavka opreme za kuhinju i ostalog inventara odnosno namještaja, didaktičnih sredstava predškolskog odgoja i obrazovanja • imenovanje tijela upravljanja, odnosno rukovođenja • osiguranje neophodnih kadrova 	
<p>Očekivani rezultati:</p> <p>Psihički i tjelesni razvijena djeca predškolske dobi pripremljena za daljnji odgoj i obrazovanje, sa stečenim radnim i kulturnim navikama pozitivno usmjerena u emocionalnom i socijalnom razvoju.</p>	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010.-2011.

Naziv projekta	S5.1.2. PODRŠKA ZA RAD I RAZVOJ SPORTSKIH DRUŠTAVA
Strateški pravac i program	S5 - RAZVOJ SPORTA I KULTURE TE UNAPREĐENJE ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE S5.1.- Razvoj sporta i sportske infrastrukture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje
Mogući izvor financiranja	Općina, Ministarstvo obrazovanja, znanosti kulture i sporta SBK
Vrijednost projekta	350.000 KM
<p>Ciljevi projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poboljšanje uslova rada u klubovima te dostojno predstavljanje općine i kluba • Jačanje interesa za bavljenje sportom 	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>Svi oni koji žele trenirati nogomet (u svim selekcijama) to mogu ostvariti potpuno besplatno te je po tome nogometni klub vjerojatno jedinstven klub. Ovaj pozitivan primjer treba kroz podršku radu klubova pokušati ostvariti i u drugim klubovima kako bi privukli veći broj mladih ljudi. Ovim projektom planira se nabavka neophodnih nogometnih rekvizita (lopte, čunjevi, ljestve, markiri i druge opreme za sportske klubove) za sve selekcije, kao i nabavku jednoobrazne sportske opreme za treninge i utakmice, odnosno takmičenja.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stvaranje kvalitetnih uslova za treniranje i predstavljanje kluba i općine na zvaničnim utakmicama • odnosno takmičenjima • pojačan interes za bavljenje sportom u takmičarskom i rekreativnom smislu 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010.-2015.

Naziv projekta	S. 5.1.3. POPULARIZACIJA SPORTA I PODIZANJE SPORTSKE KULTURE KOD GRAĐANA
Strateški pravac i program	S5 - RAZVOJ SPORTA I KULTURE TE UNAPREĐENJE ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE S5.1.- Razvoj sporta i sportske infrastrukture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje
Mogući izvor financiranja	Općina, Ministarstvo znanosti, obrazovanja, kulture i sporta, Ministarstvo zdravstva SBK
Vrijednost projekta	30.000 KM
<p>Ciljevi projekta:</p> <p>Pravilan razvoj mladih u smislu pravilnog razvoja njihovih psihofizičkih sposobnosti te omasovljenje sporta i podizanje kuturne svijesti. Otkrivanje novih talentiranih nogometaša i njihovo uključivanje u redovne treninge i takmičenja.</p>	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>Organiziranje sportskih takmičenja (malonogometnih i rukometnih) u svim osnovnim i srednjim školama općine Gornji Vakuf-Uskoplje. Ovim bi se postiglo uključivanje velikog broja djece u sportske aktivnosti što bi ih već od najranije mladosti usmjerilo ka stvaranju radnih navika, zdravom načinu života, stvaranju zajedništva, jer su nogomet i rukomet daleko najpopularnije grane sporta. Takmičenja bi se održavala u 9 mjesecu.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popularizacija sporta, zdravog načina života, stvaranje zajedništva, želje za dokazivanjem na sportskom polju. • pojačan interes za bavljenje sportom 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010.-2015.

Naziv projekta	S 5.1.4. IZGRADNJA SPORTSKE DVORANE
Strateški pravac i program	S5 - RAZVOJ SPORTA I KULTURE TE UNAPREĐENJE ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE S5.1.- Razvoj sporta i sportske infrastrukture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje
Mogući izvor financiranja	Općina, Kanton, Federacija
Vrijednost projekta	1.500.000,00 KM
<p>Ciljevi projekta:</p> <p>Poboljšanje uslova za bavljenje sportom. Pravilan razvoj mladih u smislu pravilnog razvoja njihovih sposobnosti te omasovljenje sporta i podizanje kuturne svijesti. Otkrivanje novih talentiranih igrača i njihovo uključivanje u redovne treninge i takmičenja.</p>	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>Završiti već započeti objekat. Ovim bi se postiglo uključivanje velikog broja djece u sportske aktivnosti što bi ih već od najranije mladosti usmjerilo ka stvaranju radnih navika, zdravom načinu života, stvaranju zajedništva, jer su nogomet i rukomet daleko najpopularnije grane sporta.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <p>Popularizacija sporta, zdravog načina života, stvaranje zajedništva, želje za dokazivanjem na sportskom polju. Stvaranje „domaćih“, kvalitetnih igrača.</p>	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010. –2015.

Naziv projekta	S 5.1.5. IZGRADNJA NOVIH SPORTSKIH OBJEKATA
Strateški pravac i program	S5. RAZVOJ SPORTA I KULTURE TE UNAPREĐENJE ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE S5.1. Razvoj sporta i sportske infrastrukture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf - Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina Gornji Vakuf – Uskoplje, SBK, Federacija, ostali donatori
Vrijednost projekta	100.000,00 KM
Cilj projekta: <ul style="list-style-type: none"> - Razvoj i popularizacija sporta - Uključivanje mladih u sportske aktivnosti - Pобољшanje zdravlja stanovništva 	
Kratak opis projekta: <p>U naseljima koja nemaju izgrađene sportske objekte, izgraditi ista, kako bi se mladi mogli aktivnije baviti sportom, kao i ostalo stanovništvo u rekreativne svrhe. Također, po izgradnji sportskih objekata (terena) bit će moguće organizovati razna sportska takmičenja što bi rezultiralo popularizacijom i omasovljenjem sporta na području općine.</p>	
Očekivani rezultati: <ul style="list-style-type: none"> - Izgrađeni sportski objekti (tereni) - Uključena omladina u razne sportske klubove - Pozitivan efekat na zdraviji način života i zdravlje stanovništva - Kvalitetniji život na području cijele općine 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010. – 2015.

Naziv projekta	S 5.2.1. PODRŠKA RADU KULTURNIH DRUŠTAVA
Strateški pravac i program	S5. RAZVOJ SPORTA I KULTURE TE UNAPREĐENJE ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE S.5.2. Razvoj kulture i objekata kulture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje
Mogući izvor financiranja	Općina, Ministarstvo znanosti, obrazovanja, kulture i sporta SBK Federalno ministarstvo kulture i sporta
Vrijednost projekta	125.000 KM
Ciljevi projekta: <ul style="list-style-type: none"> - jačanje kulturno umjetničkih društava, formiranje novih sekcija, - poticanje mladih za veće angažiranje u KUD - očuvanje tradicionalnih kulturnih manifestacija (Uskopaljske jeseni, Festival ilahija i kasida) - očuvanje i unapređenje običaja, odnosno kulturne baštine našeg kraja 	
Kratak opis projekta: <ul style="list-style-type: none"> - nabavka muzičkih instrumenata, kostima, raznih rekvizita i druge opreme za rad KUD - promocija rada KUD sa posebnim osvrtom na tradicionalne kulturne manifestacije - izrada web stranice KUD 	
Očekivani rezultati: <ul style="list-style-type: none"> - bogatija kulturna ponuda - afirmacija rada KUD i tradicionalnih kulturnih manifestacija - pojačan interes za rad u KUD 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010.-2015.

Naziv projekta	S5.2.2. OŽIVLJAVANJE RADA GRADSKE BIBLIOTEKE
Strateški pravac i program	S5. RAZVOJ SPORTA I KULTURE TE UNAPREĐENJE ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE S.5.2. Razvoj kulture i objekata kulture
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje
Mogući izvor financiranja	Općina, JU Centar za obrazovanje i kulturu Gornji Vakuf-Uskoplje, Federalno ministarstvo kulture i sporta
Vrijednost projekta	50.000 KM
<p>Ciljevi projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oživljavanje kulturnog stvaralaštva u općini • otvaranje novih radnih mjesta • animiranje mladih osoba • pristup svim izdanjima gradske biblioteke preko web stranice 	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>Prije rata u našoj općini je postojala gradska biblioteka koja je nosila naziv Narodna biblioteka.</p> <p>Kao posljedica ratnih dešavanja biblioteka danas ne radi i potrebno je njeno aktiviranje čiji je rad iznimno važan za sve građane općine. Određen broj knjiga je sačuvan i nalazi se u biblioteci Osnovne škole Gornji Vakuf i već je vraćeno 600 knjiga i 600 časopisa. U toku je završna faza povratka svih knjiga iz Osnovne škole Gornji Vakuf, njih oko 5000.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <p>Otvaranjem gradske biblioteke građani općine Gornji Vakuf-Uskoplje bi konačno mogli pronaći i koristiti znatan broj izdanja za svoje školovanje i druge potrebe.</p>	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010.-2015.

Naziv projekta	S6.1.1.-REORGANIZACIJA POSTOJEĆIH SLUŽBI U CILJU EFIKASNOSTI
Strateški pravac i program	S6-USPOSTAVA EFIKASNE I OTVORENE LOKALNE ADMINISTRACIJE
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina
Vrijednost projekta	50.000,00 KM
<p>Ciljevi projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prilagoditi organizacioni oblik poslovanja općine potrebama građana i drugih korisnika usluga, - uspostaviti sklad između promjena u potrebama i zahtjevima korisnika usluga i promjenama u načinu obavljanja i pružanja usluga, - osigurati kompetentnost i motiviranost zaposlenih za obavljanje povjerenih poslova, kontinuirano educirati zaposlene za bolje obavljanje poslova i zadataka za koje su zaduženi i - osigurati da kriteriji stručnosti, profesionalnosti i ostvareni rezultati rada budu osnova za nagrađivanje i napredovanje zaposlenih u općini Gornji Vakuf-Uskoplje, - stvoriti preduslove za zapošljavanje nedostajućih ljudskih resursa. 	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>Prikladna uređena unutrašnja organizacija organa državne uprave predstavlja neizbježnu pretpostavku za uspješno obavljanje poslova i zadataka iz djelokruga organa državne uprave.</p> <p>Na osnovu Zakona o organizaciji uprave u Federaciji BiH i drugim zakonskim i podzakonskim aktima vezanim za ovu oblast, svaki organ donosi odgovarajuću Odluku o organizaciji uprave i Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, polazeći od djelokruga organa uprave utvrđenog zakonom ili drugim propisom i od okvirno utvrđenih principa koji se baziraju na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Objedinjavanju istih i sličnih, odnosno međusobno povezanih poslova u odgovarajuće organizacione jedinice, - Zakonitom i blagovremenom odlučivanju o pravima i obavezama građana, preduzeća i drugih pravnih subjekata, - Efikasnom rukovođenju organizacionim jedinicama i stalnim nadzorom nad obavljanjem poslova, - Efikasnoj saradnji sa organima, preduzećima i drugim organizacijama kojima su povjerena upravna ovlaštenja, - Uključivanju naučnih i stručnih radnika i organizacija u praksu predlaganja, odlučivanja i preduzimanja odgovarajućih mjera, - Primjeni savremenih metoda i sredstava rada. 	
<p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - efektivnije i efikasnije obavljanja poslova, - veće motiviranje zaposlenih za kvalitetnije obavljanje poslova, - osposobljavanje zaposlenih za korištenje savremene tehnike i tehnologije pri pružanju usluga, - mogućnosti lahke i brze zamjene zaposlenih, - «pribavljanja» novih zaposlenih, - stvaranje timova za realizaciju «komplikovanijih» projekata, - planiranje karijere zaposlenih i slično. 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010.-2012.

Naziv projekta	S6.1.2.-ZAVRŠETAK NOVE ZGRADE OPĆINE
Strateški pravac i program (staviti samo naziv strateškog pravca i programa u koji projektni prijedlog pripada)	S6-USPOSTAVA EFIKASNE I OTVORENE LOKALNE ADMINISTRACIJE
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Federaciji BiH, SBK, općina
Vrijednost projekta	1.500.000,00 KM
<p>Ciljevi projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izvršiti sanaciju i rekonstrukciju objekta bivšeg Hotela «Raduša» za potrebe općinske uprave općine Gornji Vakuf-Uskoplje prema izvedbenoj projektnoj dokumentaciji Projektne kuće «Tomić», - Izvršiti premještanje i smještaj općinskih službi za upravu i općinskih organa općine Gornji Vakuf-Uskoplje sa lokacija u Ul. Fra Anđela Zvizdovića bb i Ul. Bistrička cesta bb u novouređenu zgradu bivšeg Hotela «Raduša» u Ulici Vrbaska bb. 	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>Projekat obuhvata sanaciju i rekonstrukciju smještajnog dijela bivšeg objekta Hotela «Raduša» u Gornjem Vakufu-Uskoplju, a sve prema izvedbenoj projektnoj dokumentaciji Projektne kuće «Tomić. Projektom je predviđena sanacija i prilagodba objekta za smještaj općinske uprave općine Gornji Vakuf-Uskoplje.</p>	
<p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvalitetniji smještaj općinskih službi za upravu i bolji uslovi za rad zaposlenih, - smanjenje materijalnih troškova općinske uprave Gornji Vakuf-Uskoplje, - lakše i efikasnije ostvarivanje potreba građana općine, - efikasnije rukovođenje organizacionim jedinicama i stalni nadzor nad obavljanjem poslova, - efektivnije i efikasnije obavljanje poslova, - veće motiviranje zaposlenih za kvalitetnije obavljanje poslova. 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010.-2012.

Naziv projekta	S6.1.5. UNAPREĐENJE INFORMIRANOSTI GRAĐANA I ANALIZA PRIJEDLOGA GRAĐANA
Strateški pravac i program (staviti samo naziv strateškog pravca i programa u koji projektni prijedlog pripada)	S6-USPOSTAVA EFIKASNE I OTVORENE LOKALNE ADMINISTRACIJE
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina
Vrijednost projekta	50.000,00 KM
<p>Ciljevi projekta:</p> <p>Osnovni cilj Projekta jeste osigurati transparentnost u radu lokalne uprave na sljedeće načine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Internim obavještanjem (oglasna ploča, uputstva, informacije, vizuelni prikazi i sl.) - Eksternim obavještanjem (elektronski mediji, štampa, internet, servisni telefoni i s.) - Redovnim kontrolama i revizijama rada svih segmenata lokalne uprave - Omogućavanjem neposrednog uvida zainteresovanim građanima u rad lokalne uprave - i osigurati učešće i uticaj građana i poreskih obaveznika na rad lokalne uprave i proces odlučivanja u općini, radi unapređenja rada, donošenja kvalitetnijih i prihvatljivijih odluka i većeg zadovoljavanja građana radom lokalne uprave. 	
<p>Kratak opis projekta:</p> <p>Lokalna uprava dužna je da obezbijedi javnost u procesu odlučivanja, što uključuje objavljivanje zaključaka/odluka/planova/programa u fazama pripreme, donošenja i realizacije, upoznavanje javnosti sa osnovama i razlogom na kojem se zasniva donošenje odluka, kao i izgradnju mehanizama za učešće građana u donošenju odluka. Lokalna uprava je dužna da osigura javnosti u svim segmentima svog rada, prije svega:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Objavljivanjem programa rada, dnevnog reda i izvještaja o radu Općinskog vijeća i svih tijela Općinskog vijeća na način dostupan najširoj javnosti, - Objavljivanjem programa rada i izvještaja o radu općinske administracije, - Objavljivanjem informacija o uslovima i cijenama javnih usluga, te programa rad i izvještaja o radu javnih preduzeća i ustanova u nadležnosti općine, na način dostupan najširoj javnosti. 	
<p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - efektivnije i efikasnije obavljanja poslova lokalne uprave, - prilagođavanje procedura i usluga korisnicima, posebno u pogledu jasnoće i jednostavnosti procedura, približavanja mjesta obavljanja usluga korisnicima i sl. - osiguranje visokog kvaliteta usluga iz nadležnosti lokalne uprave, - ukidanje monopola i uvođenje principa konkurentnosti u pružanju usluga, gdje god je to moguće, posebno u u sferi javnih usluga, ali i u pogledu dostupnosti radnih mjesta i kadrovskih rješenja, - osiguranje maksimalne ekonomičnosti usluga. 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010.-2015.

Naziv projekta	S6.1.6.-USPOSTAVLJAJNJE PARTNERTSVA IZMEĐU LOKALNE UPRAVE I GRAĐANA
Strateški pravac i program (staviti samo naziv strateškog pravca i programa u koji projektni prijedlog pripada)	S6-USPOSTAVA EFIKASNE I OTVORENE LOKALNE ADMINISTRACIJE
Predlagač (institucija)	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje
Mogući izvor finansiranja	Općina
Vrijednost projekta	50.000,00 KM
<p>Ciljevi projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bavljenje građana novim poslovima, - Povećanje stope poštivanja zakona u lokalnoj sredini, - Dobivanje stručnjaka bez trošenja budžetskog novca, - Rješavanje konflikta između interesnih grupa građana - Ispunjenja predizbornih obećanja, - Uvođenje kvalifikovanih ljudi koji se ne žele kandidovati na javne funkcije - Davanje mogućnosti manjinama da izraze svoje mišljenje, - Izgradnja javnog konsenzusa o kontraverznim stvarima prije donošenja odluka. <p>Kratak opis projekta:</p> <p>Učešće građana čini okosnicu demokratske ideje i građani koji su privrženi demokratskim vrijednostima, svjesni svojih građanskih dužnosti i koji se angažiraju u političkom životu, predstavljaju srž demokratskog života Bosne i Hercegovine.</p> <p>U skladu sa Evrposkom poveljom o lokalnoj samoupravi, Evropskom poveljom o učešću mladih u životu na općinskom i regionalnom nivou, UN-Agendom 21, Konvencijom o pristupu informacijama, učešću javnosti u donošenju odluka i o pristupu pravosuđu u vezi sa pitanjima životne sredine, Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH i Statutom općine, općina osigurava različite oblike učešća građana i razvoj partnerskog odnosa između građana i lokalne vlasti.</p> <p>Partnerstvo je uzajamni odnos između dviju ili više stranaka- gdje jednu stranu čini općina, a druge strane građani, radeći zajedno u ostvarivanju zajedničkog cilja. a kroz kreiranje i sprovođenje aktivnosti koje su usmjerene ka rješavanju zajednički identifikovanih problema i podjela odgovornosti za opći rezultat.</p> <p>Za partnerstvo u provođenju općinskih zadataka i odgovornosti na lokalnom nivou potencijalni partneri iz sektora građanskog društva su formalno uspostavljene grupe građana:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nevladine organizacije (NVO), - Udruženja građana, - Mjesne zajednice, i - Građani (individualno). 	
<p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poboljšano pružanje usluga, - Poboljšanje kvaliteta života, - Poboljšanje kvaliteta kohezije i kapaciteta zajednice, - Povećanje kredibiliteta kroz poboljšanu javnost rada i odgovornosti - Razvijeni novi kapaciteti i uvedene nove operativne procedure, - Povećana efikasnost i efektivnost, - Povećana podrška zajednice, - Legitimnost, - Ostvareni ciljevi. 	
Predloženi vremenski okvir (početak- kraj)	2010.-2015.



osce Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission to Bosnia and Herzegovina

